

Evaluering af de Regionale Kunstfonde

Kolofon

Titel: Evaluering af de Regionale Kunstfonde

Udarbejdet af: Signe Marie Christensen-Dalsgaard
og Åsmund Trolle Boye Lindquist-Kverneland

Udgivelsesår: 2025

Grafisk design: Maria Daa

Forsidefoto: Ventosal Fraktal, Celina Bækgaard,
Mette Lucca Jensen og Fraktal

Udgiver: © 2025 Kulturens Analyseinstitut.
Alle rettigheder forbeholdes. Gengivelse af denne
rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Kulturens Analyseinstitut
Knudsvej 44 C
4000 Roskilde, Danmark

Telefon: (+45) 69 16 26 69
info@kulturanalyser.dk
kulturensanalyseinstitut.dk

Om Kulturens Analyseinstitut: Kulturens
Analyseinstitut er en selvejende og uafhængig
institution etableret ved lov i 2023 på baggrund
af et politisk flertal i Folketinget. Kulturens
Analyseinstituts formål er at skabe og formidle
viden om kulturens betydning i samfundet gen-
nem uafhængige analyser og undersøgelser.

ISBN: 978-87-975197-7-6

Denne evaluering er tilvejebragt med økonomisk
støtte fra:

Indhold

Del 1: Introduktion, nøglefund og SWOT-analyse	5
Introduktion	6
Læsevejledning	7
Om de Regionale Kunstfonde	8
Introduktion til SWOT-analysen	10
Nøglefund	11
Geografisk balance	11
SWOT 1 – om geografisk balance	19
Lokal forankring og samarbejde	21
SWOT 2 – om lokal forankring og samarbejde	29
Ansøgningsvilkår	32
SWOT 3 – om ansøgningsvilkår	35
Del 2: Dybdegående analyse	38
Geografisk balance	39
Udvikling i antallet af ansøgninger i perioden 2022-2025	39
Inddeling i kommunegrupper	40
Områder med færrest eller ingen kunstprojekter	44
Områder med flest ansøgninger og kunstprojekter	45
Fordeling mellem landets regioner	47
Tilsagnsrate pr. ansøgning på regionsniveau	49
Borgere med langt til kunst	50
Andele af lokale blandt målgrupperne	51
Konklusion om geografisk balance	52

Lokal forankring og samarbejde	54
Arketyper indenfor projektorganisering.	54
Spredning på kunstområder	58
Kulturdage og festival	60
Hvor lokale er kunstmiljøerne?	60
Bæredygtighed undervejs og efter	62
Samarbejdet med aktører udenfor kunstområdet	63
Et produktivt ”benspænd”	65
De nye målgrupper	66
Anerkendelse af kunst udenfor hovedstaden	68
Konklusion om lokal forankring og samarbejde	69
Ansøgningsvilkår	71
Ansøgningskriterier	71
Klare og forståelige ansøgningskriterier.	73
Definér samarbejdspartner	74
Feedback og vejledning, ja tak!	75
En krævende proces	77
Fonden virker hemmelig.	79
Ansøgningsfristen	79
Gengangere og længerevarende støtte	80
Konklusion om ansøgningsvilkår	83
Samlet SWOT-konklusion	84
Styrker	84
Svagheder	85
Muligheder	86
Trusler	87
Uddybet om metode	88
Referencer.	90

Del 1

Introduktion, nøglefund og SWOT-analyse

Introduktion

Denne evaluerings afsæt er at give de Regionale Kunstfonde et indblik i fondenes virke i perioden 2022-2025. Formålet har været at undersøge, hvordan de Regionale Kunstfonde lykkes med det, som de er sat i verden for: at støtte lokale kunst- og kulturtilbud til fordel for borgere, der i dag har langt til sådanne. Afsættet for evalueringen har været de Regionale Kunstfondes virke i perioden 2022-2025.

Fremgangsmåden er at sammenligne og perspektivere vores undersøgelsesresultater med de Regionale Kunstfondes formål og kriterier, og på baggrund af dette udformes en SWOT-analyse, som opstiller og kategoriserer, hvordan fondene har styrker, svagheder, muligheder og trusler i forhold til fondenes formål.

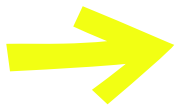
Evalueringen er baseret på fire datakilder:

Kilde 1: En kvantitativ gennemgang af alle ansøgninger fra 2022 til 2025 via de indstillingslister, bestyrelserne har fået forelagt ifm. tilskudsbeslutninger. Denne datakilde giver bl.a. indsigt i ansøgte beløbsstørrelser, geografisk fordeling og tilskud/afslag, kunstområder m.m.

Kilde 2: En spørgeskemaundersøgelse sendt til alle Regionale Kunstfondes tilskudsmodtagere i perioden 2022-2024.

Kilde 3: 12 semistrukturerede interviews med modtagere af tilskud fra fondene, foretaget over onlinemøder i oktober/november 2025. Respondenterne har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen og i den forbindelse sagt ja til at deltage i et efterfølgende interview. De har baggrund som kunstnere, kulturformidlere, museumsfaglige eller andre typer af baggrunde, og de kan også arbejde frivilligt for en bred vifte af kultur- eller beboerforeninger.

Kilde 4: To semistrukturerede gruppeinterviews med repræsentanter fra bestyrelserne for Øernes Kunstfond og Den Jyske Kunstfond, herunder begge bestyrelsesledere.

Læsevejledning

Rapporten er inddelt i to dele:

Del 1, hvor nøglefund fra den samlede evaluering præsenteres.

Nøglefundene er inddelt i tre tematiske områder: (1) geografisk balance, (2) etablering af lokal forankring og samarbejde og (3) forbedringer og justeringer i forhold til ansøgningsproces. Alle tre tematiske områder munder ud i hver sin SWOT-analyse, som afslutter hver del.

Del 2, hvor de bagvedliggende analyser og nuancer i datagrundlaget udfyldes.

I del 2 får læseren en dybere forståelse af grundlaget. Her er evalueringen tematisk opdelt, og titlerne på afsnittene viser vej ind i de forskellige emner, der behandles.

Rapporten afsluttes med en samlet SWOT-analyse, som fungerer som rapportens hovedkonklusion.

For de læsere, der ønsker en introduktion til fondene, indledes rapporten med et afsnit, der skitserer fondenes baggrund, rammer og historik.

Om de Regionale Kunstfonde

De Regionale Kunstfonde har til formål at styrke kunstmiljøer og økonomisk bæredygtige kunstvirksomheder udenfor hovedstaden, herunder med særligt fokus på at fremme lokale kunst- og kulturtilbud til fordel for borgere, der i dag har langt til sådanne. Den Jyske Kunstfond dækker Jylland og omkringliggende øer, mens Øernes Kunstfond dækker Fyn, Sjælland og omkringliggende øer (ekskl. Region Hovedstaden, dog inkl. Bornholm).

Fondene blev etableret gennem finanslovsaftalen for 2018 mellem VLAK-regeringen og Dansk Folkeparti i december 2017. Den politiske begrundelse var at skabe bedre geografisk balance i kunststøtten, da Dansk Folkeparti bl.a. mente, at Statens Kunstfond primært støttede hovedstadsområdet, og at der var behov for en målrettet indsats for kunstmiljøer udenfor hovedstaden ([Pagh-Schlegel, 2017](#)).

Økonomi

Ved fondenes etablering blev der afsat 4,8 mio. kr. årligt til fondene de første to år og herefter 5 mio. kr. årligt i 2020-2021. Det vil sige 2,5 mio. kr. til hver fond. På finansloven for 2025 var der aktuelt afsat 2,9 mio. kr. til hver fond.

Den årlige samlede tildelingssum har været i størrelsesordenen 2.602.000 kr. til 4.210.000 kr. årligt for Øernes Kunstfond og for Den Jyske Kunstfond fra 3.362.750 kr. til 4.295.000 kr. årligt.

Region Nordjylland og Region Midtjylland har hvert år ydet 500.000 kr. i tilskud til Den Jyske Kunstfond. Region Syddanmark yder et tilskud på 250.000 kr. årligt til hver af fondene, da regionen dækker begge fondes områder. Region Sjælland bidrager ikke økonomisk til Øernes Kunstfond.

Geografisk opdeling

Den Jyske Kunstfonds geografiske dækning er større og omfatter 42 kommuner og 2.707.387 indbyggere, hvor Øernes Kunstfond omfatter 28 kommuner og 1.405.107 indbyggere. Befolkningstal er fra oktober 2025 (læs mere om fondenes geografiske virkeområde i afsnittet "Inddeling i kommunegrupper", s. 40).

Fondenes fremtidige virke

Fondenes juridiske rammer, formål, organisering og arbejdsform er fastlagt i "Kommissorium for Den Jyske Kunstfond og Øernes Kunstfond", udstedt af Kulturministeriet i 2022. Den nuværende funktionsperiode udløber ved udgangen af 2025, og en ny bestyrelse tiltræder i 2026. En del af fondenes fremtidige finansiering er imidlertid usikker. Kulturaftalerne med regionerne blev nedlagt pr. 1. januar 2025, og det er uvist, om kommunerne vil fortsætte deres hidtidige medfinansiering hertil. Finanslovsforslaget 2026 indeholder foreløbigt en bevilling på 2,9 mio. kr. årligt til hver fond i perioden 2026-2029 ([Finansministeriet, 2025](#)). Fra januar 2027 sammen-

lægges Region Sjælland og Region Hovedstaden til Region Østdanmark, hvilket kan få konsekvenser for Øernes Kunstfonds geografiske afgrænsning.

Hvad støttes?

Fondene yder projekttilskud til lokalforankrede samarbejder mellem kunstnere og lokale partnere, borgerinddragende projekter samt tværkunstneriske samarbejder. Projekterne vurderes ud fra økonomisk bæredygtighed, nytænkning, kunstnerisk kvalitet og potentiale til at skabe aktivitet for og med borgere. I særlige tilfælde støttes videreudvikling af eksisterende initiativer.

Hvem kan søge og på hvilke vilkår?

Kommuner, kulturinstitutioner, foreninger, netværk, almene organisationer og professionelle kunstnere kan søge, typisk i partnerskaber. Støtten gives som enkeltstående projekttilskud (ikke flerårig drift) med krav om lokal medfinansiering.

Hvem vurderer ansøgningerne?

De Regionale Kunstfonde ledes af to bestyrelser, én for hver fond. Bestyrelserne er uafhængige bestyrelser, som sammensættes af personer, der foruden faglighed og bredde indenfor kunst- og kulturudvikling har et lokalt kendskab til det geografiske område, som fondene dækker. Bestyrelserne består hver af 4-6 medlemmer og træffer én gang årligt beslutning om tildeling efter en årlig ansøgningsrunde med frist i september.

I Den Jyske Kunstfond er der i alt 6 medlemmer. 3 bestyrelsesmedlemmer er udpeget af kulturministeren alene, mens 3 medlemmer er udpeget af kulturministeren efter indstilling af Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark. I Øernes Kunstfond er der i alt 4 medlemmer, hvor 3 er udpeget af kulturministeren og 1 er udpeget af kulturministeren med indstilling fra Region Syddanmark.

Hvordan vurderes ansøgningerne?

Vurderingen af projekter i de Regionale Kunstfonde beror både på en vurdering af den kunstneriske kvalitet og projektets udførelse og lokale forankring.

Derudover krydser mange projekter også kunstgenrer og kræver derfor både faglig ekspertise og forståelse for tværkunstneriske arbejdsprocesser.

For at vurdere projekterne er viden om de forskellige fagprofessionelle praksisser afgørende, hvilket også giver sig til kende i kommissoriet i forhold til bestyrelsessammensætningen og de kompetencer, der er behov for. Foruden faglighed og bredde bør bestyrelsesmedlemmerne også have ”kompetence og erfaring inden for lokal kunstproduktion og kulturel deltagelse samt indgående kendskab til projektudvikling og tværfaglige samarbejder” (Kulturministeriet, 2022).

Introduktion til SWOT-analysen

SWOT-analysen bruges til at beskrive fondenes udfordringer ift. at opnå deres formål og give overblik over potentialer for videreudvikling. Analyseresultaterne vurderes i lyset af de Regionale Kunstfondes formål og prioriteringer.

Struktur

Evalueringen består af tre tematiske SWOT-analyser samt en samlet hovedkonklusion sidst i rapporten. Hver SWOT-analyse indeholder:

- **Styrker og svagheder:** Identificeret gennem datamaterialet, herunder både nye indsigter fra evalueringen og kendte forhold bekræftet af ansøgere, tilskudsmodtagere, bestyrelsesmedlemmer og øvrige fagpersoner.
- **Muligheder og trusler:** Identificeret gennem datamaterialet, herunder både eksisterende identificerede potentialer og udfordringer (som måske allerede er under implementering) samt nye perspektiver, som er fremkommet gennem analysen.

De tre tematiske SWOT-analyser behandler fondene opdelt som følger:

SWOT 1 – geografisk balance

Geografisk balance handler om, hvilke områder fondene dækker, og hvordan fondene når ud til borgere, der har langt til lokale kunst- og kulturtilbud.

SWOT 2 – lokale kunstmiljøer og kulturliv

Her ses der på lokal forankring, økonomisk bæredygtighed, perspektiver på samarbejde, tvær-kunstneriske elementer, målgruppeudvikling og synlighed i projekterne.

SWOT 3 – ansøgningsproces

Denne analyse ser på ansøgningsprocessen, og hvordan bestyrelse og ansøgere oplever behandlingen af ansøgninger. Analysen kortlægger desuden forskellige forslag til justeringer og ændringer, som viser sig i datakilderne.

Nøglefund

I det følgende fremlægges vores nøglefund. Hvert område afsluttes i en SWOT-analyse, som opstiller styrker, svagheder, muligheder og trusler. I det efterfølgende afsnit finder læseren mere information, som nuancerer perspektiver i en mere dybdegående analyse, som også i højere grad kobler fundene til vores datakilder igennem eksempler og påvisning af sammenhænge.

Geografisk balance

Undersøgelsen viser, at fondene når bredt ud, og at der er modtaget ansøgninger fra stort set alle kommuner i Danmark. Der er kun 5 kommuner, som fondene ikke har modtaget ansøgninger fra.

Disse kommuner er følgende:

Kommuner, der IKKE er modtaget ansøgninger fra

Kommune	Kommunegruppe	Region
Brønderslev	Landkommune	Nordjylland
Greve	Hovedstadskommune	Sjælland
Lejre	Oplandskommune	Sjælland
Solrød	Hovedstadskommune	Sjælland
Vejen	Oplandskommune	Syddanmark

Tabel 1. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

De 5 kommuner udgør 7 % af de kommuner, som har adgang til at søge fondene (5 ud af 70 kommuner, der er omfattet af de Regionale Kunstfonde).

Der er derudover 8 kommuner, som ikke har opnået tilsagn, men hvor aktører i kunstmiljøet har kendt til fondene og ansøgt.

Disse kommuner er følgende:

Kommuner, der ER modtaget ansøgninger fra, der IKKE har opnået tilsagn

Kommune	Antal ansøgninger	Kommunegruppe	Region
Norrdjurs	4	Landkommune	Midtjylland
Tønder	4	Landkommune	Syddanmark
Læsø	4	Landkommune	Nordjylland
Randers	3	Provinsbykommune	Midtjylland
Odder	2	Oplandskommune	Midtjylland
Assens	1	Oplandskommune	Syddanmark
Jammerbugt	1	Landkommune	Nordjylland
Holbæk	1	Oplandskommune	Sjælland

Tabel 2. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Samlet set er de 13 kommuner – 5 kommuner uden ansøgninger og 8, der har ansøgt, men ikke opnået tilskud – en blanding af små kommuner som Læsø og Norrdjurs til mellemstore kommuner som Holbæk og Randers. De er spredt godt ud i landet, dog med vægt på Jylland, hvor Den Jyske Kunstfond ikke har haft projekter i 8 af sine i alt 42 kommuner (19 %) og Øernes Kunstfond ikke har haft projekter i 5 af sine 28 kommuner (17 %). Dvs. at fondene samlet set ikke opnår at uddele tilskud til 18 % af de kommuner, som er med i ordningen, men altså når i alt 82 % af de kommuner, som er med i ordningen.

Områder med flest tilsagn og størst tilsagnsbeløb

Vi har også set på, hvilke kommuner der har opnået flest tilsagn og største tilsagnsbeløb.

På næste side ses top-10 over de kommuner, hvor kunstprojekter har opnået flest ansøgninger med tilsagn (opgjort i tabel 3) efterfulgt af top-10 med kommuner med det største samlede tilsagnsbeløb (tabel 4).

”Flere kommuner”-kategorien består af kulturprojekter, som har aktiviteter i flere kommuner.

Kommuner med det højeste antal ansøgninger, tilsagn og tilsagnsrate

Kommune	Ansøgninger	Tilsagn	Tilsagnsrate
Aarhus	60	34	57 %
Odense	33	11	33 %
Aalborg	27	11	41 %
Flere kommuner	27	8	30 %
Thisted	13	8	62 %
Roskilde	10	7	70 %
Hjørring	14	6	43 %
Frederikshavn	14	6	43 %
Bornholm	15	6	40 %
Lolland	7	5	71 %

Tabel 3. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Top-10 over kommuner med det største samlede tilsagnsbeløb 2022-2025

Kommune	Samlet tilsagnsbeløb	% af samlet tilsagnsbeløb	Befolkningstal
Aarhus	3.919.200 kr.	14 %	377.970
Aalborg	1.625.100 kr.	6 %	255.877
Flere kommuner	1.452.661 kr.	5 %	(ikke relevant)
Odense	1.326.000 kr.	5 %	212.703
Bornholm	1.314.500 kr.	5 %	38.825
Thisted	1.005.000 kr.	4 %	42.547
Roskilde	950.000 kr.	3 %	92.354
Hjørring	925.000 kr.	3 %	63.146
Vordingborg	874.800 kr.	3 %	44.785
Lolland	834.500 kr.	3 %	38.656

Tabel 4. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

I ovenstående analyse skal der tages højde for, at vi i forbindelse med flere ansøgninger, eksempelvis fra Aarhus, finder, at ansøger angives til at være fra Aarhus Kommune, selvom der faktisk er flere kommuner involveret i projektet. Denne afvigelse anses som positiv, da den indikerer, at der er større geografisk spredning, end hvad data viser (se uddybende afsnit i del 2, ”Borgere med langt til kunst”, s. 50).

Fordeling mellem landets regioner

Fondenes uddelingspraksis viser, at fondene tydeligt tilgodeser områder udenfor hovedstadsområdet i deres støtte af kunstprojekter.

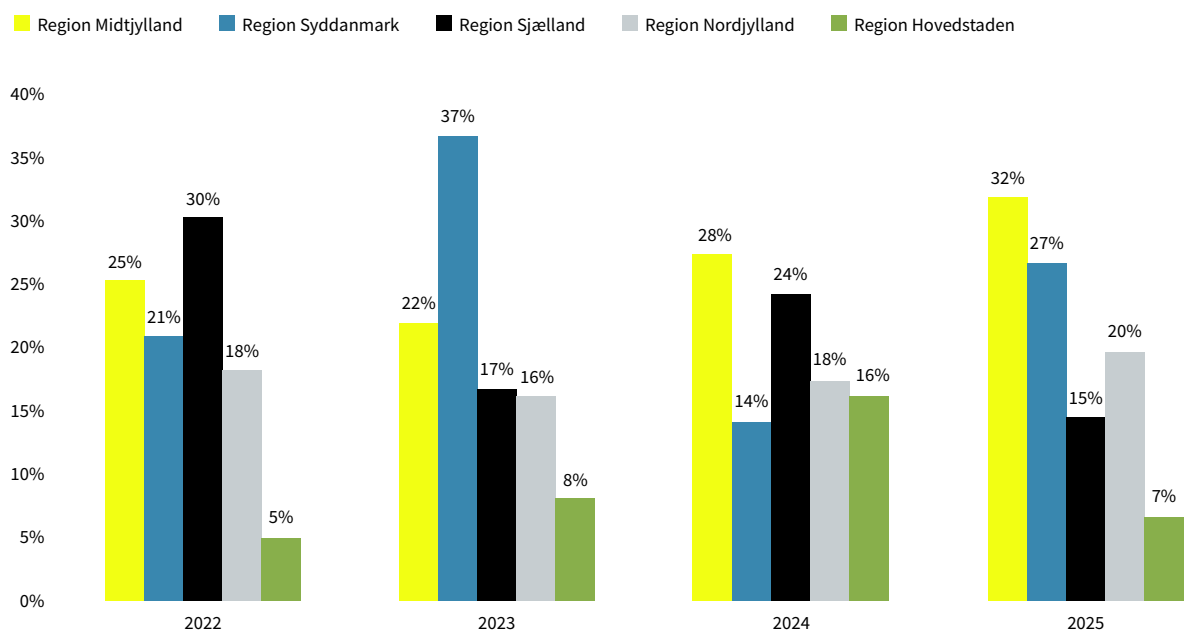
Når man ser på fordelingen mellem Midtjylland, Sjælland og Syddanmark, tegnes et jævnt fordelingsbillede (se tabel 5). Region Hovedstaden (der kun omfatter Bornholm) modtager proportionsmæssigt en stor andel af det samlede tilsagnsbeløb (9 %), og Nordjylland ligger ligeledes i den lave ende – dog kan denne regions andel (18 %) af det samlede tilsagnsbeløb ses i lyset af dens antal kommuner og noget lavere befolkningstal (se figur 2).

Fordeling af tilsagnsbeløb pr. år på regionsniveau, med samlede tilsagnsbeløb

Region	2022	2023	2024	2025	Hovedtotal
Midtjylland	1.770.000 kr.	1.377.750 kr.	2.344.600 kr.	2.113.500 kr.	7.605.850 kr.
Syddanmark	1.455.000 kr.	2.304.689 kr.	1.215.100 kr.	1.777.000 kr.	6.751.789 kr.
Sjælland	2.115.000 kr.	1.045.000 kr.	2.069.300 kr.	960.000 kr.	6.189.300 kr.
Nordjylland	1.274.000 kr.	1.010.000 kr.	1.490.400 kr.	1.306.500 kr.	5.080.900 kr.
Hovedstaden	353.500 kr.	488.061 kr.	1.385.600 kr.	440.000 kr.	2.667.161 kr.
Total	6.967.500 kr.	6.225.500 kr.	8.505.000 kr.	6.597.000 kr.	28.295.000 kr.

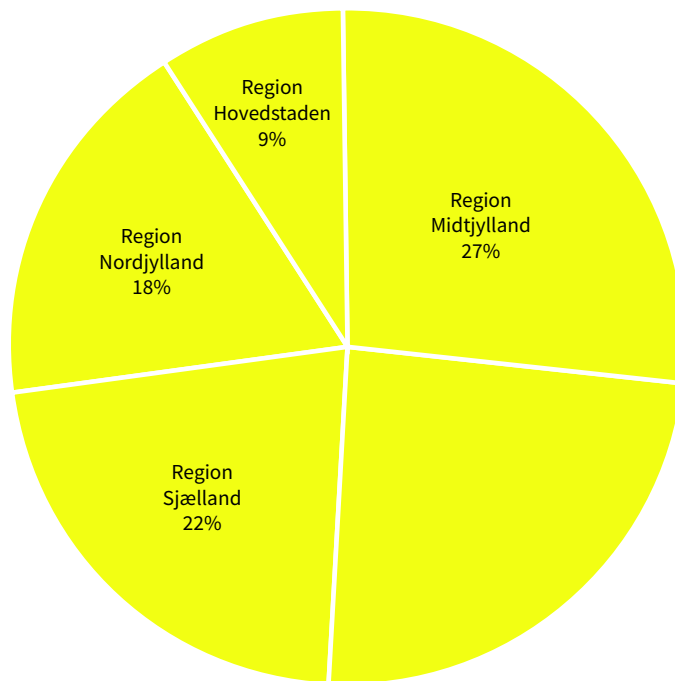
Tabel 5. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Årsinddelt procentfordeling af tilsagnsbeløb pr. region. 2022-2025

Figur 1. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Procentvis totalfordeling af tilsagnsbeløb pr. region. 2022-2025

Figur 2. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

En analyse af det samlede tilsagnsbeløb i de fem regionsområder viser en forskel på tværs af landet.

Midtjylland og Syddanmark modtager de største samlede tilsagnsbeløb, men når tilsagnsbeløbene sættes i forhold til befolkningstal, ligger disse regioner lavest med ca. 5,5 kr. pr. indbygger. Derimod ses der en højere støtteintensitet i Region Sjælland (7 kr. pr. indbygger) og Nordjylland (9 kr. pr. indbygger).

Bornholm afviger med 69 kr. fordelt pr. indbygger. Denne støtteintensitet fremstår høj, men kan muligvis ses i lyset af kulturlivets vilkår på øen, med lav befolkningstæthed og begrænset lokal infrastruktur og støtte for kultur. Det høje tilsagnsbeløbsniveau er derfor relativt konsistent med fondenes formål om at styrke udviklingen i områder, hvor der traditionelt er langt til kunst- og kulturtilbud.

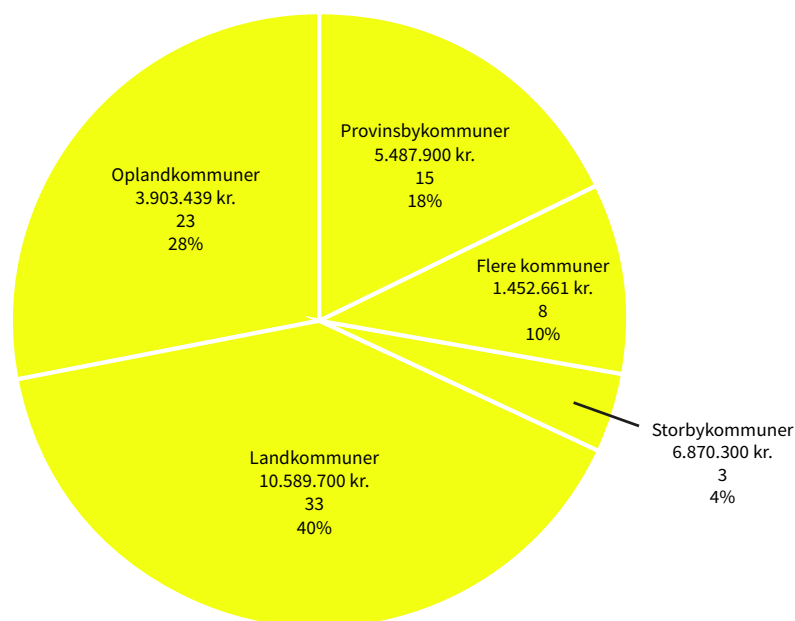
Samlet peger analysen på, at fondenes midler ikke fordeles proportionalt efter befolkningstal, men i stedet følger en geografisk udjævningslogik i tråd med kommissoriets formål. Tilsagnsbeløbene pr. indbygger er ofte højere i områder med færre kunstneriske ressourcer, mens de tættere befolkede regioner modtager en bredere, men mindre intensiv støtte pr. kunstprojekt.

Forskel på landkommuner og storbykommuner

Vi har også undersøgt, hvorvidt projekterne når borgergrupper, som er kendetegnede ved at have langt til kunst- og kulturtilbud. Det har vi gjort ved at kigge på, hvor kunstprojekterne geografisk foregår og for hvem, fordelt på kommunetype. Vi benytter os af Danmarks Statistiks inddelinger i landkommuner, oplandskommuner, provinsbykommuner og storbykommuner, hvor vi særligt ser på forskellen mellem storbykommuner og landkommuner (læs mere i afsnittet "Inddeling i kommunegrupper", s. 40). Vi antager, at der i storbyer som Odense, Aalborg og Aarhus vil være flere kunstvirksomheder og stærkere kunstmiljøer, end der er i oplands-, provins- og landkommunerne, selvom der også vil være undtagelser forbundet med denne antagelse.

I figur 3 på næste side ses den procentmæssige fordeling af tilsagnsbeløb fordelt på kommunegrupper:

Samlet tilsagnsbeløb, antal kommunegrupper og procentfordeling pr. kommune gruppe. 2022-2025

Figur 3. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Ovenstående fordeling viser, at landkommunerne er dem, som sammenlagt opnår den største andel af den samlede bevilling i perioden 2022-2025.

Hvis man lægger oplands-, provins- og landkommuner sammen, når vi op på en samlet andel på 86 %.

Man kunne i den sammenhæng være interesseret i at undersøge nærmere, hvorvidt storbykommuneprojekterne er organiseret således, at de udbreder kunst- og kulturprojekter til oplands-, provins- eller landkommunerne, eller om de foregår i storbykommunerne alene. I tre af vores kvalitative interviews med tilskudsmodtagere pegede det i retning af, at flere projekter i storbykommunerne også udbreder til oplands-, provins- og landkommuner.

Det bliver yderligere underbygget af, at vi foretog en stikprøve, hvor vi har gennemgået 30 ud af 56 ansøgninger med kommunal forankring i storbykommunerne, der har modtaget tilskud. I ansøgningerne har vi set på, om projekterne når ud til målgrupper, som har langt til kunst- og kulturtilbud, eller om disse kunstprojekter i højere grad er rettet mod andre puljekriterier såsom økonomisk bæredygtighed, tværkunstnerisk fokus eller at være nytænkende og/eller af høj kunstnerisk kvalitet.

Stikprøven viser, at 12 ud af 30 ansøgninger havde en organisering og indsats, som inklude-

rede flere områder udenfor storbyen, enten i deres egen region eller på tværs af regionerne. Kunstprojekter med outreach til områder, hvor målgrupper ofte kan have langt til kunst- og kulturtilbud, er derfor formentlig noget højere end anvist ovenfor og i figur 3.

Fordelingen af tilsagn viser en klar tendens til at nå målgrupper i områder med begrænset adgang til kunst- og kulturtilbud.

SWOT 1 – om geografisk balance

Her samles de vigtigste nøglefund om den geografiske balance i en SWOT-analyse. Analysen bag denne SWOT er yderligere underbygget i afsnittet ”Geografisk balance” i del 2, s. 39.

STYRKER

- Størstedelen af midlerne går til projekter uden for storbyerne (Odense, Aarhus, Aalborg).
- Ud fra et geografisk fokus tilgodeses målgrupper med langt til kunst- og kulturtilbud i fordelingen af støtte.
- Fondene er nået ud med støtte til 82 % af de kommuner, som den er målrettet mod.
- Fondene når ud til henholdsvis landkommuner (40 %), oplandskommuner (28 %) og provinskommuner (18 %).

SVAGHEDER

- Fondene mangler stadig at nå enkelte kommuner. 5 kommuner har ikke indsendt ansøgninger i den 4-årige periode (2022-2025).
- Utilstrækkelig registrering af projekternes geografiske placering skævrider billedet af tildelinger, som er mere positivt, end data viser.
- Målgruppedefinitionen af ”borgere med langt til kunst- og kulturtilbud” står svagt og kan styrkes ved underbygning af data.

MULIGHEDER

- Geografisk udvidelse med udvalgte oplandskommuner fx i Region Hovedstaden kan betyde, at flere borgere nås, som har behov for kunst- og kulturtilbud i deres hverdag gennem ordningen.
- Udvidelse med udvalgte hovedstads-kommuner kan nå nye målgrupper, som også har behov for kunst- og kulturtilbud tæt på deres hverdag.
- Region Østdanmarks etablering giver mulighed for geografisk nytænkning af Øernes Kunstfond.
- Skærpelse af begreber som fx ”målgruppe” og ”langt til kultur” kan styrke projekters deltagerfokus ift. fondenes formål.
- Struktureret og gennemgående registrering af geografiske data kan styrke viden om effekt.

TRUSLER

- Region Østdanmarks etablering (januar 2027) kræver geografisk tilpasning af særligt Øernes Kunstfond.
- Uklare geografiske afgrænsninger og udelukkelse af kommuner med begrundede ønsker om adgang til fondene kan føre til kritik og legitimitetsproblemer.

Styrker

Den geografiske vægtning er en central styrke: Det geografiske formål, hvor intentionen er at nå ud til målgrupper, som har langt til kunst- og kulturtilbud, har betydet mere kunst og kultur i områder, hvor borgere ofte har langt til sådanne tilbud.

Svagheder

Vidensbaseret tildelingspraksis: En bagvedliggende antagelse i fondens bærende idé er, at borgere, som bor langt væk fra storbyer og hovedstaden, ofte har længere til kunst og kultur og/eller ikke så ofte møder kunsten og kulturen. Dette kan med fordel underbygges med systematisk viden om den faktiske kulturelle infrastruktur og tilgængelighed rundt om i landet. Geografisk afstand til storbyer er ikke nødvendigvis lig med begrænset kulturtilbud – nogle landkommuner som Ærø og Svendborg har muligvis et rigere kulturliv end landkommuner som Vejen eller Lolland, selvom de alle kategoriseres som yderområder.

Definitionen af ”borgere med langt til kulturtilbud” kan underbygges med data, hvor fx geografiske, infrastrukturelle og socioøkonomiske registreringer kan hjælpe fondene med mere præcist at identificere, hvor behovet er størst. Det kan også være ved at inddrage data om antal kulturinstitutioner pr. indbygger, afstand til nærmeste professionelle kulturtilbud, transportmuligheder samt kommunernes kulturbudgetter.

Styrket geografisk registreringspraksis: Fondene står svagt i forhold til at registrere viden og tildele midler på baggrund af geografisk balance. Der er ikke etableret eksplicite succeskriterier, som kan bruges til at måle, hvorvidt fondenes formål om at nå borgere med langt til kunst- og kulturtilbud er opfyldt. Hvad angår ansøgninger fra storbykommuner, ser vi i datamaterialet, at registreringen af, hvor kunstprojekterne foregår, har været utilstrækkelig. Det kan skævvride det samlede billede af tildelingerne, at mange projekter fra storbyer som Aarhus, Aalborg og Odense faktisk også har aktiviteter i omkringliggende provins-, oplands- og landkommuner. På samme måde kan vi se, at mange kunstprojekter, som er blevet angivet til kun at foregå i én kommune, faktisk burde tilhøre kategorien ”flere kommuner”, fordi de faktisk foregår i flere kommuner end én.

En mere systematisk kortlægning af geografisk rækkevidde samt etablering af klare succeskriterier vil kunne styrke muligheden for at vurdere mere i dybden, hvordan fondenes kerneopgave løses.

Kommuner uden ansøgere: 5 kommuner har i løbet af den 4-årige periode ikke indsendt ansøgninger. Det kan skyldes manglende kommunale ressourcer, manglende ressourcer hos institutioner og organisationer i kulturmiljøerne eller manglende kendskab til fondenes formål og muligheder.

Muligheder

Flere kommuner i ordningen: Der er flere kommuner, som ikke er medtaget i ordningen i kraft af deres geografiske placering i Region Hovedstaden, men som muligvis har behov for samme type af indsats. Det er fx oplandskommunerne Halsnæs, Gribskov, Frederikssund og Fredensborg. Ligesom Bornholm tilhører de ikke kategorien hovedstadskommuner i Region Hovedstaden pga. deres mere afsides beliggenhed, men er derimod oplandskommuner i Region Hovedstaden.

Hvis der er et ønske om at opnå et bredere ansøgerfelt, flere ansøgere samt at imødekomme behov for mere kunst og kultur i kommuner, der ikke er storbykommuner eller del af Storkøbenhavn, kunne man inkludere ovennævnte kommuner fra Region Hovedstaden. De vil således opnå samme status som undtagelseskommunen Bornholm.

Ny geografisk afgrænsning: Med den nye Region Østdanmark som incitament kan Øernes Kunstfond muligvis nytænkes geografisk, da den eksisterende geografi ikke længere vil følge de regionale rammer.

Trusler

Sammenlægning af to regioner: Region Hovedstaden og Region Sjælland sammenlægges til Region Østdanmark med ikrafttrædelse i januar 2027. Særligt Øernes Kunstfond bør tilrettelægges, så den passer til den nye regionale geografi og virker på baggrund af en strukturelt baseret beslutning med udgangspunkt i de nye forhold.

Udelades kommuner, som gerne vil være med, og som har argumenter for at kunne være med, kan det føre til kritik af fonden, og at der sættes spørgsmål ved dens ordning og struktur.

Lokal forankring og samarbejde

Nøglefundene på området for lokal forankring koncentrerer sig om forankring, økonomisk bæredygtighed, perspektiver på samarbejde, tværkunstneriske elementer, målgruppeudvikling og synlighed i projekterne.

Ansøgertype afgør muligheder og udfordringer

Undersøgelsen viser, at de Regionale Kunstfonde er kendetegnet ved at give støtte til mange forskellige aktører, både udenfor og i kunstmiljøerne. Tilskudsmodtagere er grupperet som enten selvstændige kunstnere, kunstvirksomheder, kunstforeninger eller som foreninger og virksomheder udenfor kunstområdet såsom beboerforeninger eller erhvervsforeninger.

Vi kan se, at aktørtypen påvirker, hvilke projektorganiseringsformer den enkelte aktør kan iværksætte, og at de forskellige projektorganiseringer kan have en række muligheder og udfordringer tilkøbt. Fx kan selvstændige kunstnere eller kunstforeninger have færre ressourcer til ansøgningshåndtering og administration, mens kunstvirksomheder står stærkere i forhold til dette. Disse forhold uddybes og nuanceres yderligere i del 2 i afsnittet om lokal forankring og samarbejde.

”Lokale samarbejdspartnere” som et produktivt benspænd

I vores kvalitative data beskriver tilskudsmodtagerne generelt kravet om lokale samarbejdspartnere som et produktivt ”benspænd”. Benspændet tvinger dem til engagement i de nærliggende institutioner og organisationer tidligt i processen, hvilket muliggør reel lokal forankring af kunstprojekterne. I foreningsbaserede kunstprojekter kan tilskuddet fra fonden bevirke, at der stilles krav til den kunstneriske kvalitet og der tilføres kunstneriske kompetencer af høj kvalitet. I kunstprojekter, som er forankret hos kunstnere, kan det produktive benspænd betyde, at der i højere grad samarbejdes med lokale aktører og inddrages borgere i de lokale kunstmiljøer.

Anerkendelse af kunst udenfor hovedstaden

Det andet vigtige nøglefund er, at vores spørgeskemaundersøgelse og interviews med tilskudsmodtagere viser, hvordan de Regionale Kunstfondes tildelinger opfattes som en meget stor anerkendelse. Som en folkemusikformidler udtrykker det: ”Vi føler os set gennem det her, og vi kan mærke, at dem, vi samarbejder med, også føler sig set.” Fondenes støtte fungerer ikke kun som økonomisk hjælp, men bærer også en væsentlig signalværdi i kraft af anerkendelsen. Når en statslig fond som de Regionale Kunstfonde støtter lokale initiativer, blåstempler det indsatsen som værd at bakke op om og kan mobilisere engagement og kræfter lokalt, ligesom det også kan skabe opmærksomhed i et nationalt perspektiv.

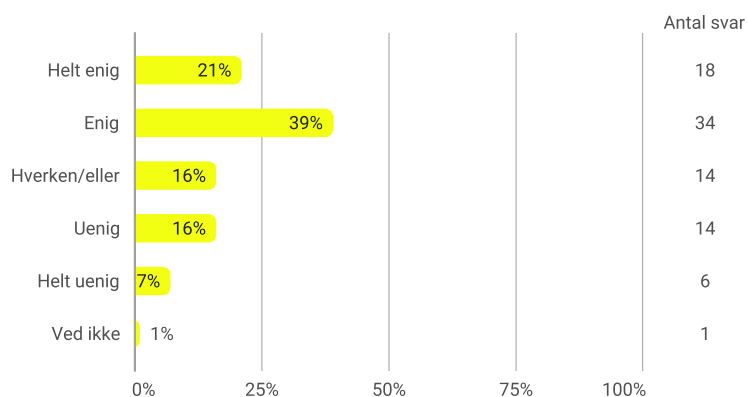
Fundene styrker lokale kunstmiljøer

I vores interviews med tilskudsmodtagerne og i spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at der opstår samarbejder med andre kunstnere i stort set alle projekter. Det hænger sammen med, at det er et gældende krav, at projekterne ”skal fremme tværfaglige og/eller tværkunstneriske partnerskaber med lokal forankring” (Kulturstyrelsen, 2025).

Det er et bærende element i fonden, at tværfagligt samarbejde vurderes højt, og at lokale kunstnere og/eller kunstvirksomheder medvirker i kunstprojekterne.

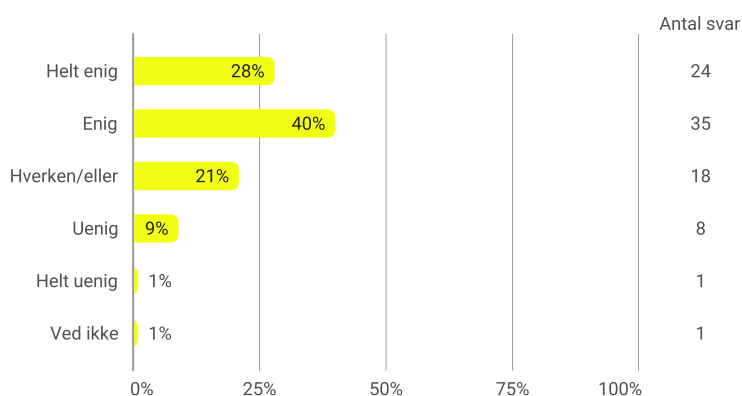
Spørgeskemaundersøgelsen viser, at i alt 60 % af respondenterne er enige i, at de etablerede kontakt til kunstnere og kunstvirksomheder, de ikke kendte i forvejen lokalt, og 68 % er enige i, at kunstprojektet skabte forbindelse mellem forskellige kunstgenrer/discipliner lokalt (figur 5).

”Vi etablerede kontakt til kunstnere og kunstvirksomheder, vi ikke kendte i forvejen lokalt.”

Figur 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

”Projektet skabte forbindelser mellem forskellige kunstgenrer/discipliner lokalt.”

Figur 5. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

I vores undersøgelse ser vi tydeligt, at kunstprojekterne i høj grad stimulerer lokale kunstmiljøer, ved at lokale aktører og udefrakommende kunstnere arbejder sammen.

Det kan være kunstnere, der kommer fra lokalområdet, fra kulturinstitutionerne eller foreninger, som primært er forankret lokalt, men ”henter” kunstnere ind ”udefra”, eller det kan være festivalen, som arbejder på at sammensætte et program med både lokale og udefrakommende kunstnere. På den måde bidrages der til projekterne på tværs af kommuner, regioner og landegrænser som en del af kunstprojekternes måde at virke på.

Fondene styrker lokale samarbejder

Spørgeskemaundersøgelsen viser en høj grad af lokalt samarbejde i kunstprojekterne, hvor samtlige interviewpersoner fortæller, at de samarbejder med erhvervsliv, institutioner, foreninger og/eller andre typer af lokale i projektet.

Tabel 6 viser top-10 over samarbejdspartnere udenfor kunstområdet:

Samarbejdspartnerkategori	Antal
Dagtilbud, skole- og uddannelsesområdet	84
Kommuner	61
Frivillige organisationer	54
Medier	38
Turisme (hoteller, rejsebureauer, oplevelsesarrangører)	37
Restauranter	29
Produktion og håndværk	24
Transport	20
Socioøkonomiske virksomheder	18
Byggeri og håndværk (entreprenører, håndværkere, materialeudlejning)	16

Tabel 6. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

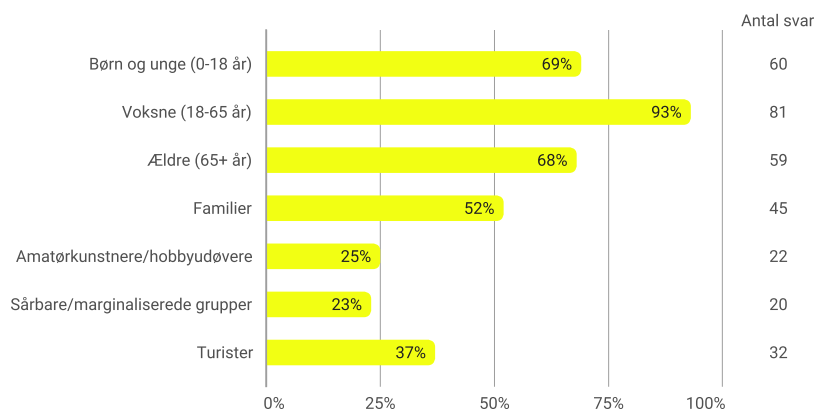
Tallet ud for hver kategori i tabel 6 angiver, hvor mange gange denne kategori er blevet valgt.

Vi ser en meget høj grad af samarbejde lokalt, hvor der i kunstprojekterne bidrages fra en lang række forskellige lokale aktører og samarbejdspartnere udenfor de kunstneriske miljøer.

En bred fordeling på målgrupper

Når man ser samlet på, hvad der registreres om målgrupper fra tilskudsmodtagerne selv, er det tydeligt, at der er tale om en meget bred målgruppe, dog med en hældning mod kunstprojekter for og med børn og unge, hvor børn og unge samt familier udgør den største gruppe.

”Hvilke målgrupper nåede I med jeres projekt? Du kan vælge flere kategorier.”

Figur 7. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Der er tale om en bred målgruppesammensætning, hvor tilskudsmodtagerne ofte vælger flere end en målgruppe blandt de opgivne.

Vi ser også, at sårbare og marginaliserede grupper udgør 23 % tæt på amatører og hobbyudøvere (25 %). Det giver en indikation på, at der i en fjerdedel af projekterne skabes kunst med outreach og borgerinddragelse, hvor formålet er, at kunsten når grupper i samfundet, som ofte ikke har adgang til kunst og kultur. Det understøttes i vores interviews og i de uddybede svar i spørgeskemaundersøgelsen. Her fortælles fx om unge med knallertkørekor, som optræder i forestillinger, om lokale øboere, som uddannes til fortællere, et kunstmuseum, som udfører kunstperformances i tidligere hjemløses eget miljø, eller danseforestillinger, som bliver til igennem inddragelse af unge, lokale talenter.

Vi har igennem vores spørgeskemaundersøgelse fået indikationer på, hvordan ansøgerne opfatter fordelingen mellem lokale og tilrejsende eller publikum, som kommer fra andre dele af landet eller udlandet, i deres kunstprojekters målgrupper.

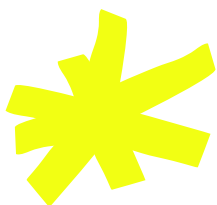
Respondenterne skønner, at 56-68 % af deres publikum var lokale (se Bilag 1).

Tallet giver et billede af graden af lokal forankring og er på den måde brugbart til at vurdere, for hvem de konkrete kunstprojekter når ud til.

Kunstmiljøerne, som drager nytte af fondsmidlerne, når ikke kun ud til lokale borgere med deres projekter, men opnår også publikum og deltagelse fra danske eller udenlandske borgere.

Spredning på kunstområder

Vi har også set på, hvilke kunstområder der får mest gavn af fondene i perioden 2022-2025. Kunstprojekterne er i de Regionale Kunstfondes materiale grupperet i syv forskellige kunstområder. I denne evaluering benytter vi samme kategorier. De syv kunstområder er følgende:

Scenekunst
Musik
Billedkunst
Film
Kunsthåndværk og design
Litteratur
Tværkunstnerisk/tværfaglig

De tværkunstneriske kunstprojekter går på tværs af de seks nævnte kunstområder og er kendetegnet ved at bestå af minimum to af de ovenstående områder.

Undersøgelsen viser, at projekterne generelt har en bred kunstnerisk spredning, dog med særlig stærk repræsentation indenfor scenekunst, musik og billedkunst. De tværfaglige kunstprojekter er også stærkt repræsenteret. Vi har i vores spørgeskemaundersøgelse spurgt ind til, hvilke kunstområder de tværfaglige kunstprojekter går på tværs af, og her tegner der sig et billede af, at scenekunst, billedkunst og musik er de mest forekomne kategorier.

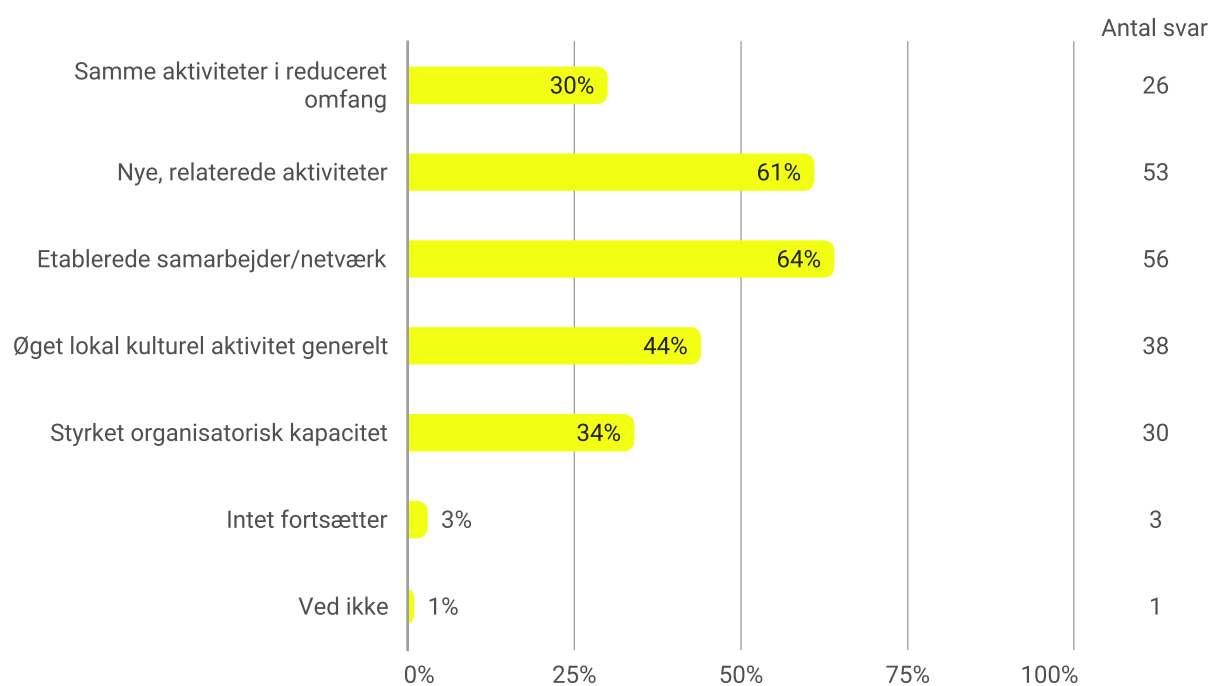
Figur 8. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Bæredygtigheden i projekterne

I ansøgningskriterierne står det angivet om økonomisk bæredygtighed, at ansøgere skal beskrive, hvordan projektet er økonomisk bæredygtigt på kort eller længere sigt. I vurderingen af, om projektet er økonomisk bæredygtigt, lægger udvalgene vægt på, at ansøger anskueliggør, at målene i projektet er realiserbare indenfor det fremsatte budget og projektets mål.

Om bæredygtigheden i projekterne kan vi konkludere, at det i overvejende grad ikke er selve projektet, som fortsætter efter projektperioden, men i stedet kontakter, netværk og nye initiativer i kølvandet på kunstprojektet, som gør sig gældende. Det kommer frem flere steder i undersøgelsen, herunder især i spørgeskemaundersøgelsen som vist på næste side.

”Hvilke elementer fra projektet fortsætter efter tilskudsperioden?”

Figur 9. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

SWOT 2 – om lokal forankring og samarbejde

STYRKER

- Nye samarbejder og stimulering af kunstmiljøer gennem sammensatte kunstnergrupper.
- Fleksible muligheder for en bred vifte af samarbejdspartnere samt organiserings- og finansieringsformer.
- Produktive ”benspænd” såsom krav om samarbejde med lokale for kunstaktørerne skaber reel forankring.
- Fondenes støtte fungerer som et kunstnerisk kvalitetsstempel med stor signalværdi og som værdifuld anerkendelse af kunst udenfor hovedstaden.
- Vægt på borgerinddragelse og fokus på nye målgrupper.
- Bæredygtighed i form af netværk og relaterede nye aktiviteter i kunstprojektet selv efter endt projektperiode.

SVAGHEDER

- Ulighed i administrative forudsætninger mellem ansøgere kan forhindre fonden i at nå kernemålgrupper.
- Underrepræsentation af visse kunstarter såsom film, kunsthåndværk/design og litteratur.

MULIGHEDER

- Styrket sekretariatsbetjening og vejledning til nogle ansøgere.
- Måltrettet oplysning om fondene til relevante ansøgere indenfor film, kunsthåndværk og litteratur kan udvide ansøgerfeltet, hvilket vil skabe et bredere udbud og større tilgængelighed for flere grupper.

TRUSLER

- Overvægt af scenekunst, musik og billedkunst kan betyde, at kunstnere indenfor andre områder ikke oplever fondene som relevante.
- Nedlæggelsen af de regionale kulturmidler og de regionale kulturaftaler kan betyde færre muligheder for medfinansiering og opnåelse af bæredygtig videreførelse af projekterne efter endt projektperiode.

Styrker

Krav om både kunstnerisk kvalitet og lokalt samarbejde: Vi ser, at fondenes styrke ligger i, at der både er krav om kunstnerisk kvalitet og lokale samarbejdspartnere, der fungerer som produktive benspænd i kunstprojekterne. Det medvirker til, at kunstnerprojekter forankres lokalt, eller at lokale projekter får tilført kunstnerisk kvalitet ind i deres kunstprojekter.

Facilitering af samarbejde: Det er en tydelig styrke ved fondene, at de lokale kunstmiljøer styrkes igennem projektets samarbejder mellem lokale og udefrakommende kunstnere samt mellem professionelle og amatører.

Anerkendelsen fra statslig fond: Vi ser også en stor betydning af anerkendelse igennem bevilingerne hos tilskudsmodtagerne, herunder blåstemplingen af kunst udenfor hovedstaden. Fondene har stor betydning i deres funktion som kunstnerisk kvalitetsstempel med stor signalværdi. Som tidligere nævnt mobiliserer statslig anerkendelse lokalt engagement og kan medvirke til at skabe national opmærksomhed for de støttede kunstprojekter.

Svagheder

Forskel på ressourcer i ansøgningsproces: Der er stor forskel på ansøgers kapacitet til at navigere i ansøgningsprocessen. De administrative kræfter kan være begrænsede i kunstprojekter, der ansøges af kunstnere og lokale foreninger, mens større kunstvirksomheder står bedre på det område. Det er et opmærksomhedspunkt, at de ansøgere, der bedst matcher fondenes intention om lokal forankring i yderområder, i nogle sammenhænge kan have sværest ved at ansøge succesfuldt og gennemføre kunstprojekterne.

Begrænset bæredygtighed efter endt projekt: Vi har også fundet frem til, at vilkårene for bæredygtigheden efter endt projektperiode i mange projekter kan være begrænsede. Det fremgår, at det primært er netværk og nye relaterede aktiviteter snarere end selve kunstprojektet, som fortsætter.

Muligheder

Styrke kunstnerisk spredning: Hvis man vil nå endnu bredere ud og styrke den geografiske spredning og balancen mellem hovedstaden og resten af Danmark, kan man rette kommunikation om fondene mod relevante ansøgere indenfor film, kunsthåndværk og litteratur og herigennem udvide ansøgerfeltet og dermed nå flere borgere og kunstmiljøer udenfor hovedstaden og dermed styrke den geografiske spredning. Der er også en overvejelse om bestyrelsessammensætning, der kan være med til at sikre repræsentation fra andre kunstområder.

Trusler

Overvægt af scenekunst, musik og billedkunst: Den nuværende fordeling kan betyde, at kunstnere indenfor andre områder ikke oplever fondene som relevante.

Nedlæggelse af kulturregionerne: De lokale samarbejder, som fondene støtter, er truet af nedlæggelsen af kulturregionerne. Med nedlæggelsen vil der være færre muligheder for medfinansiering og dermed også bæredygtighed i projekterne, herunder også ift. videreførelse af projekterne. Vi har ikke undersøgt, i hvor høj grad dette er tilfældet i forhold til kunstprojekterne ved de Regionale Kunstfonde, men regionerne har bredt set spillet en rolle i at facilitere samarbejde på tværs af kommunegrænser og kunstmiljøer. Denne facilitering ophører, hvilket kan svække fondenes initieringskraft og mulighed for at skabe varige forandringer på området for lokalt forankrede kunst- og kulturprojekter.

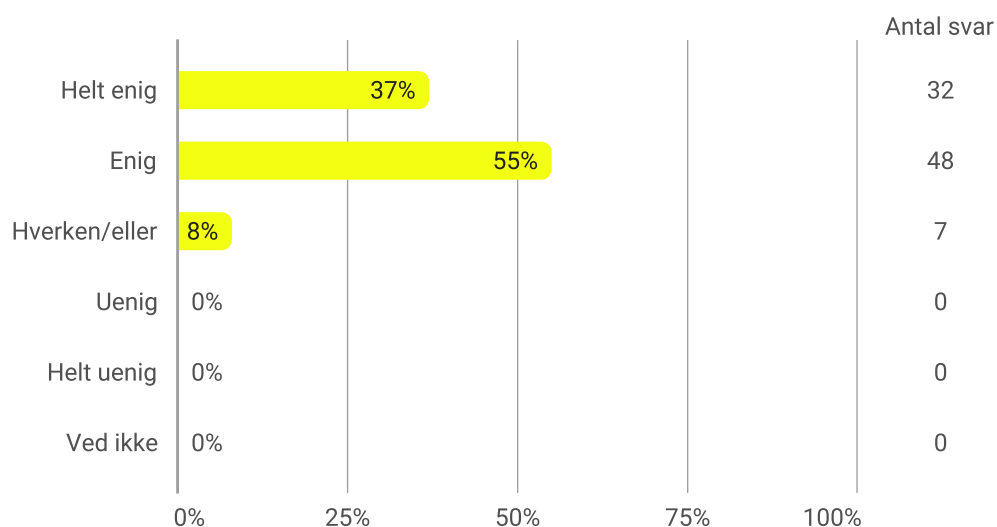
Ansøgningsvilkår

I det følgende afsnit præsenterer vi vores nøglefund på området for, hvordan ansøgningsprocessen opleves, og hvilke vilkår og muligheder den giver ansøgere for at realisere deres projekter. I afsnittets afsluttende SWOT uddyber vi barriererne og kommer med forslag til justeringer.

Tydelige ansøgningskriterier

Evalueringen viser bred tilfredshed med den måde, som kriterierne formuleres på. 92 % er enige i, at ansøgningskriterierne var klare og forståelige (se figur 10).

”Ansøgningskriterierne var klare og forståelige.”

Figur 10. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

I både de kvalitative interviews og i spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at de brede kriterier, hvor der kan indgås samarbejde på mange forskellige måder, samt det tværfaglige og tværkunstneriske er i hovedsædet, opleves som mulighedsskabende og som noget særlig godt og kendetegnende ved de Regionale Kunstfonde.

Usikkerhed om samarbejdspartnere

Der er nogle udfordringer, som primært handler om tilgængelighed og kommunikation med fondene.

Et af de mest gennemgående udsagn er, at tilskudsmodtagerne er usikre på, hvad der menes med samarbejdspartnere, i forhold til om de skal være fra det private erhvervsliv, eller om de også må være offentlige eller statslige.

Mere vejledning i opstarten

Der er et generelt ønske om mere feedback og vejledning i forhold til ansøgningsprocessen. Fx er der forslag om en "totrinsansøgningsprocedure", hvor man får feedback, så sekretariatsfunktionen udvides til også at kunne vejlede mere, inden den endelige ansøgning indsendes. Ønsket hos interviewpersonerne bunder i en erfaring om, at projekterne kræver stærke kompetencer indenfor projektledelse og økonomistyring pga. kravene til samarbejde og tværfaglighed, samt at arbejdsbyrden ved at indgå formelt samarbejde ofte ligger i begyndelsen af projekterne.

Vidensdeling om lokalt og tværkunstnerisk samarbejde

Flere respondenter foreslår også vidensdeling undervejs, specifikt om at samarbejde bredt både lokalt og med nye partnere i kunstmiljøerne. Det vil være til stor gavn, fordi der netop lægges så stor vægt på dette element i projekterne. Det kan fx være et kunstmuseum, som ønsker viden om, hvordan man samarbejder og inddrager nye kunsttalenter i projekter, eller det kan være en festivalleder, som ønsker inspiration til idéudvikling, i forhold til hvordan festivalen konkret kan forankres i lokale kunstsamarbejder.

Mere feedback

Mere feedback ønskes også, når projekterne er i hus. Flere interviewpersoner foreslår, at fondenes bestyrelsesmedlemmer fx kommer på besøg og giver feedback på projekterne, sådan at kunstnere og samarbejdspartnere får inspiration til videreudvikling og fremtidig forankring af kunstprojekterne i lokalmiljøerne.

Mere synlighed

Flere interviewpersoner fortæller også, at de synes, fonden er "usynlig", lidt "hemmelig", eller at den "virker anonym". Dette på trods af at fondene har udført en større oplysnings- og kampagneindsats (for mere indsigt i denne kampagneindsats, gå til kapitlet "Geografisk balance", s. 39).

Vi har i forbindelse med synlighed dokumenteret, at det primært er igennem egen research og ved at søge information på hjemmeside og nyhedsbrev eller via professionelt eller personligt netværk, at tilskudsmodtagerne har stiftet bekendtskab med fondenes eksistens og efterfølgende ansøgt. Vi ser også, at ingen tilsyneladende har hørt om fonden igennem kommunetiltag (læs mere i "Gengangere og længerevarende støtte", s. 80).

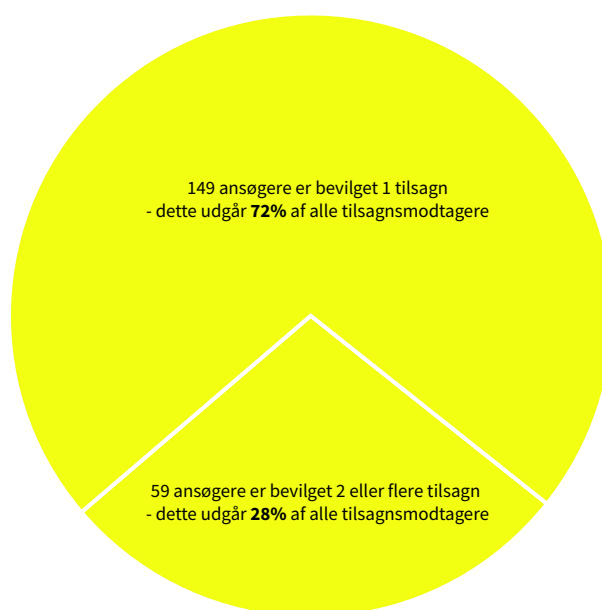
Ansøgningsfristens timing giver udfordringer

I perioden 2022-2025 har fondene opereret med én årlig ansøgningsfrist i begyndelsen af september. Både i spørgeskemaundersøgelsen og i bestyrelsesinterviews dokumenteres problemer med denne timing. Udfordringen ligger i, at ansøgningerne forudsætter etablering af samarbejdsaftaler og indhentning af dokumenterede tilsagn – et arbejde, der må foregå i juli og august, hvor mange relevante aktører er fraværende på grund af sommerferie. Der er således et mismatch mellem ansøgningskravene og samarbejdspartners tilgængelighed.

Gengangere ønsker længerevarende støtte

Vi har undersøgt antallet af gengangere blandt tilskudsmodtagerne. Som det fremgår af figur 11, har 72 % fået ét tilsagn, dvs. at 149 ansøgere har modtaget bevilling en enkelt gang i den fireårige periode, denne evaluering omfatter, mens 28 % har modtaget gentagne tilsagn, dvs. at 59 ansøgere har modtaget bevilling to eller flere gange i denne periode. Figur 11 er alene en opgørelse af gengangere i form af ansøgere, der flere gange har fået tilsagn.

Tilsagnsmottagere fordelt på enkelte og gangtagne tilsagn. 2022-2025

Figur 11. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Denne gruppe af tilskudsmodtagere, som har modtaget støtte flere gange, ser en klar fordel i flerårige bevillinger, da det ville give større kontinuitet og arbejdsro fremfor at risikere udsving i støtten.

SWOT 3 – om ansøgningsvilkår

STYRKER

- Klare strukturelle krav sikrer gennemsigtighed i økonomi og partnerskaber.
- Kriterierne tillader både helt nye samarbejder og kunstprojekter, og at eksisterende tiltag og samarbejder videreudvikles.
- Kriterierne muliggør tværkunstneriske projekter og nytænkning.

MULIGHEDER

- Udvidet beskrivelse af samarbejdspartnere med konkrete eksempler.
- Øget sekretariatsbetjening med differentieret støtte til fx førstegangsansøgere.
- Transparent vurderingssystem med offentliggjorte kriterier.
- En ansøgningsfrist, som ligger i foråret, kan forbedre kvaliteten af ansøgningerne og give bedre mulighed for markedsføring af fondene op til ansøgningsfristen.

SVAGHEDER

- Uklare beskrivelser af samarbejdspartnere skaber misforståelser.
- Vejledning, feedback og afslagsbegrundelser opfattes som begrænsede.
- Ansøgningsfrist efter sommerferien giver for kort forberedelsestid.
- Fonden opfattes som "usynlig" trods synliggørelsesarbejde.

TRUSLER

- Risiko for, at uerfarne ansøgere fravælger ansøgning pga. krævende proces.
- Områder med få kulturtilbud risikerer ekskludering pga. begrænsede ressourcer.

Styrker

Stærke og tydelige minimumskrav: De klare minimumskrav, krav om medfinansiering og partnerskabsbeskrivelser skaber en tydelig ramme for ansøgere. Kravet om værdisættelse i budgettet sikrer gennemsigtighed i projekternes økonomi.

Fleksible rammer: Partnerskabsmulighederne er fleksible med en bred vifte af muligheder for samarbejde, herunder med fx kommuner, kunstvirksomheder, kulturinstitutioner, foreninger og lokale aktører.

Det ses også som en strukturel fordel, at fondene accepterer både økonomiske bidrag og resourcebidrag (in-kind) som medfinansiering, hvilket også øger mulighederne for at samarbejde med mange forskellige partnere, som det ofte er tilfældet i projekterne. Kriterierne muliggør både opstart af nye samarbejder og videreudvikling af eksisterende partnerskaber.

Svagheder

Uklare beskrivelser af samarbejdspartnere: På trods af de strukturelle styrker er der også nogle få svagheder at fremhæve i fondenes praksis. Beskrivelserne af samarbejdspartnere opfattes som uklare, hvilket fører til misforståelser – fx tror mange, at erhvervssamarbejde er et obligatorisk krav.

Vejledning og feedback beskrives som utilstrækkelig i forhold til ansøgernes behov, og afslagsbegrundelserne kunne godt være mere uddybet, særligt for ansøgere, der ønsker konkrete forslag til forbedringer.

Krævende opstartsproces: Opstartsprocessen fremstår også for nogle af ansøgerne som krævende med samarbejdsrelationer, der for nogle ansøgere tager lang tid at etablere. Den sammensatte projektøkonomi med både betalt og frivillig arbejdskraft kan være vanskelig at styre, særligt for uerfarne ansøgere.

Ansøgningsfristen efter sommerferien giver for kort tid til at modne partnerskaber.

Fondene mangler ansigt udadtil: Fondene opfattes af mange som ”hemmelige”, ”usynlige” eller ”anonyme” til trods for løbende synliggørelsesarbejde fra fondenes side.

Muligheder

Udvidet beskrivelse af samarbejdspartnere: En udvidet og konkretiseret beskrivelse af samarbejdspartnere med flere eksempler kan tydeliggøre, at erhvervssamarbejde med private virksomheder er en mulighed blandt flere og altså ikke et obligatorisk krav.

Øget sekretariatsbetjening kan potentielt højne ansøgningskvaliteten, særligt for førstegangssøgere og mindre professionelle aktører, fx gennem en totrinsansøgningsprocedure med vejledning på første udkast.

Detaljeret feedback, der offentliggør bestyrelsens vurderinger, kan resultere i mere detaljerede afslagsbegrundelser og skabe læring hos de ansøgere, som gerne vil forsøge igen.

Kommunikationen om fondene kan styrkes yderligere gennem information, der når bredt ud til kommuner, kulturinstitutioner, kunstnere og lokale kunst- og kulturforeninger. Vi ser, at udvælgelse af ankerpersoner i kulturforvaltninger i kommunerne kunne være oplagt og vil kunne styrke oplysning om fondene lokalt. Lokal forankring kan også øges gennem fysisk tilstedeværelse i regionerne, hvor bestyrelse og sekretariat kommer ud og møder de lokale aktører. Dialogbesøg hos tilskudsmodtagere kan give fondene "et ansigt", øge vidensdeling og skabe opfølgning på resultaterne.

Differentieret vejledning og støtte: Ansøgningsfrist og støtte og vejledning fra fondene har været emner, som der forslås forbedringer i forhold til. Vi ser muligheder for at styrke fondene ved fx at differentiere støtte efter ansøgertype, fx gennem særlig support til førstegangssøgere eller foreningsansøgere. Flere ansøgningsfrister årligt kan også udvide adgangen til fondene.

Trusler

Ansøgere med forspring: Vi ser, at professionelle kunstnere og institutioner muligvis har et betydeligt forspring i forhold til at ansøge i forbindelse med frivillige og mindre erfarne ansøgere, som er mere udfordrede. Den sidste gruppe kan muligvis helt fravælge at søge på grund af det omfattende forberedende arbejde. Derved risikerer fondene at miste potentielle iværksættere og kunstnere allerede i opstartsfasen. Der er også risiko for, at områderne med færrest kunst- og kulturtilbud bliver ekskluderet, fordi ressourcerne til ansøgningsarbejdet er begrænsede, fx når det lokale kulturliv varetages af foreninger og frivilliges indsatser.

Del 2

Dybdegående analyse

I denne del af evalueringen underbygges nøglefundene igennem dybdegående analyse, hvor nøglefundene nuanceres og der går i dybden med sammenhænge på tværs af datakilderne. For at sikre sammenhæng i rapporten fortsætter vi med de samme tematiske inddelinger i geografisk balance, lokal forankring og samarbejde og sidst ansøgningsproces.

Der vil være delpointer fra nøglefundene, som gentages, som konsekvens af den valgte form.

Geografisk balance

Et forhold, som vi bygger vores analyse på, er, at vi kan se en sammenhæng mellem oplysningskampagner om fondene og antallet af ansøgninger registreret samme år.

Udvikling i antallet af ansøgninger i perioden 2022-2025

Fra 2025 blev der fra fondes side igangsat en række tiltag for at synliggøre fondene, hvor der bl.a. blev afholdt et online infomøde med over 600 tilmeldte, heriblandt kulturinstitutioner, kommunale kulturkonsulenter, kunstnere og andre kulturelle aktører.

Der blev derudover også kommunikeret om infomødet gennem en række forskellige kanaler:

- Målrettede annoncer på Facebook
- Nyhed på Slots- og Kulturstyrelsens Facebook- og LinkedIn-sider
- Direkte mail til alle kulturhuse i de geografisk udvalgte områder
- Direkte mail til diverse landsdækkende fagorganisationer og foreninger, herunder Dansk Live, Danmarks Biblioteksforening, BKF, ODM osv.
- Direkte mail til kontaktpersoner i regionerne, så de kunne videresende informationen i deres netværk
- Direkte mail til bestyrelsesmedlemmerne, så de kunne dele i deres lokale netværk.

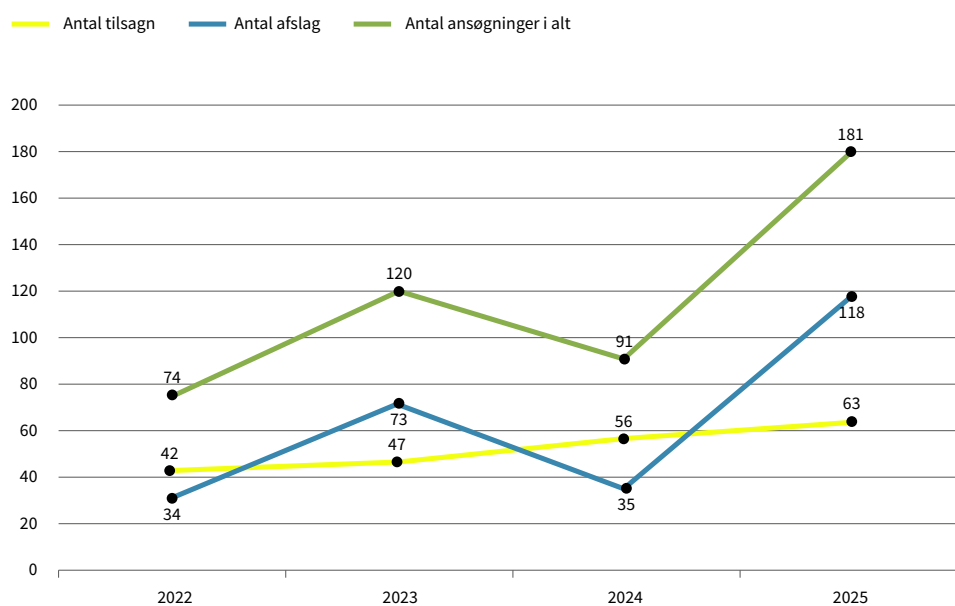
I 2023 blev der ligeledes afholdt online infomøde i samme format som i 2025, dog ikke med information, som var lige så målrettet, men af mere oplysende karakter om fondens kriterier samt dens tidsfrister. Der blev også sendt mail til interessenter, dog ikke i lige så stort omfang som i 2025. Til dette informationsmøde deltog omkring 100 personer online. Vi ved også, at der i 2024 ikke blev afholdt infomøde.

Disse pr-indsatser falder muligvis sammen med en stigning i antallet af ansøgninger, hvor der fra 2022 til 2023 sker et hop med 46 ekstra ansøgninger, og hvor der fra 2024 til 2025 er en øgning på 90 ansøgninger.

Dette giver et billede af, at oplysning om fondene på sociale medier og direkte henvendelser samt infomøder kan have en positiv effekt på antallet af ansøgninger til fondene og kan være et middel til at udbrede viden om fondene. Vi har dog ikke forfulgt denne sammenhæng yderligere ved fx at spørge respondenterne eller interviewpersonerne, om de har oplevet effekt af disse tiltag.

På næste side ses figur 12, der viser udviklingen i antallet tilsagn, afslag og ansøgninger i perioden 2022-2025.

De Regionale Kunstfonde 2022-2025. Antal tilsagn, afslag og ansøgninger

Figur 12. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

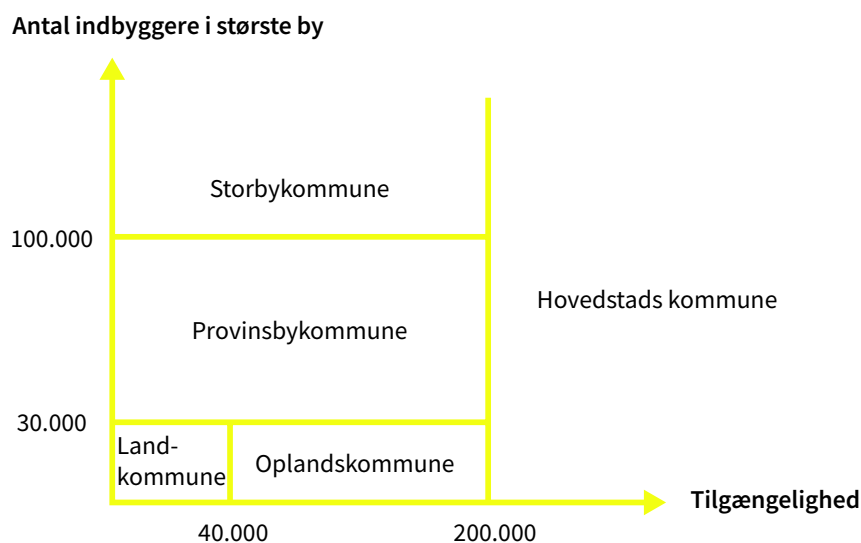
I det følgende går vi i dybden med vores analyse af den geografiske balance, hvor vi analyserer udbredelsen af fondenes tilskud på kommuneniveau.

Inddeling i kommunegrupper

Som vi tidligere har redegjort for, anvendes Danmarks Statistiks inddeling af kommuner i fem kommunegruppe-kategorier i denne evaluering til at analysere den geografiske udbredelse af fondenes tilskud, og i dette afsnit uddyber vi denne inddeling, og hvordan den anvendes i evalueringen.

Danmarks Statistiks inddelinger er baseret på to primære forhold, som er størrelsen på den største by i kommunen og jobtilgængeligheden i kommunen udregnet via en formel udviklet til formålet af Danmarks Statistik (Underbjerg, 2025).

Kriterier for kommunegruppeklassifikation

Figur 13. Kilde: Kommunegrupper, v1:2018 (Danmarks Statistik, 2025)

Nedenfor gengiver vi de 5 kommunetyper i hovedtræk:

- **Hovedstadskommuner**
Kommuner med jobtilgængelighed på mindst 200.000 karakteriseres som hovedstadskommuner. Solrød og Greve er fx hovedstadskommuner. De er derudover også en del af Region Sjælland og dermed en del af tilskudsordningen under de Regionale Kunstfonde.
- **Storbykommuner**
Kendetegnet ved mindst 100.000 indbyggere i største by. Det er kommuner med de største byer udenfor hovedstadsområdet, som er Odense, Aarhus og Aalborg.
- **Provinsbykommuner**
Kendetegnet ved indbyggertal mellem 30.000 og 100.000 indbyggere i den største by i kommunen. De er kendetegnet ved at være kommuner med mellemstore byer, der fungerer som regionale centre.
- **Oplandskommuner**
Kendetegnet ved under 30.000 indbyggere i den største by i kommunen. Der er tale om mindre kommuner hvad angår indbyggerantal, men som er relativt centralt placeret med god adgang til arbejdspladser i nærliggende områder, og de er ofte omtalt som pendlerkommuner.

- **Landkommuner**

Kendetegnet ved indbyggerantal i den største by på under 30.000 kr. De er de mest perifert beliggende kommuner, med en jobtilgængelighed udregnet til at være under 40.000.

Nedenfor har vi inddelt de kommuner, som er omfattet af fondenes ordning, for at danne et overblik over, hvilke kommuner der udgør de forskellige kommunetyper, og hvordan de er inddelt på de forskellige regioner.

I tabel 7 ses de 5 kommunegrupper fordelt på regionerne.

Region → Kommunegruppe ↓	Region Sjælland	Region Midtjylland	Region Nordjylland	Region Syddanmark	Region Hovedstaden
Hovedstads-kommuner	Greve Solrød				
Storby-kommuner		Aarhus	Aalborg	Odense	
Provinsby-kommuner	Køge Næstved Roskilde Slagelse	Herning Holstebro Randers Silkeborg Viborg Horsens		Esbjerg Fredericia Kolding Vejle	
Oplands-kommuner	Faxe Holbæk Lejre Stevns Sorø Ringsted	Syddjurs Favrskov Hedensted Odder Skanderborg Ikast-Brande	Rebild	Assens Faaborg-Midtfyn Kerteminde Middelfart Nordfyn Nyborg Vejen	
Land-kommuner	Guldborgsund Kalundborg Lolland Odsherred Vordingborg	Samsø Lemvig Norrdjurs Struer Ringkøbing- Skjern Skive	Brønderslev Frederikshavn Hjørring Jammerbugt Læsø Mariagerfjord Morsø Thisted Vesthimmerland	Billund Fanø Haderslev Langeland Svendborg Sønderborg Tønder Varde Ærø Aabenraa	Bornholm

Tabel 7. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Tabel 8 viser, hvordan kommunerne er fordelt mellem de to fonde, samt indbyggertallet (fra oktober 2025) pr. kommune.

Øernes Kunstfond		Den Jyske Kunstfond	
28 kommuner		42 kommuner	
1.405.102 indbyggere		2.707.387 indbyggere	
<i>Kommune</i>	<i>Antal</i>	<i>Kommune</i>	<i>Antal</i>
Assens	40.400	Billund	27.159
Bornholm	38.825	Brønderslev	36.572
Faxe	37.981	Esbjerg	114.983
Faaborg-Midtfyn	52.318	Fanø	3.307
Greve	53.900	Favrskov	49.572
Guldborgsund	59.131	Fredericia	52.847
Holbæk	74.935	Frederikshavn	57.566
Kalundborg	47.977	Haderslev	55.219
Kerteminde	24.208	Hedensted	48.443
Køge	63.851	Herning	90.306
Langeland	11.883	Hjørring	63.146
Lejre	29.762	Holstebro	59.206
Lolland	38.656	Horsens	98.392
Middelfart	40.502	Ikast-Brande	43.312
Nordfyn	29.193	Jammerbugt	37.944
Nyborg	32.383	Kolding	96.081
Næstved	85.009	Lemvig	18.590
Odense	212.703	Læsø	1.694
Odsherred	32.098	Mariagerfjord	41.590
Ringsted	36.035	Morsø	19.328
Roskilde	92.354	Norddjurs	36.527
Slagelse	80.964	Odder	24.221
Solrød	24.919	Randers	100.278
Sorø	30.710	Rebild	31.160
Stevns	23.720	Ringkøbing-Skjern	55.448
Svendborg	60.030	Samsø	3.629
Vordingborg	44.785	Silkeborg	102.395
Ærø	5.770	Skanderborg	66.130
		Skive	44.061
		Struer	20.172
		Syddjurs	44.418
		Sønderborg	74.202
		Thisted	42.547
		Tønder	36.222
		Varde	49.434
		Vejen	42.589
		Vejle	123.063
		Vesthimmerland	35.728
		Viborg	97.717
		Aabenraa	58.342
		Aalborg	225.877
		Aarhus	377.970

Tabel 8. Kilde: DST – FOLK1AM

Områder med færrest eller ingen kunstprojekter

Som vi har præsenteret i del 1, er det lykkedes at nå meget bredt ud, sådan at der er modtaget ansøgninger fra stort set alle kommuner i Danmark, som er med i fondenes ordning, på nær følgende fem kommuner, som der ikke er modtaget ansøgninger fra.

Kommuner, der IKKE er modtaget ansøgninger fra

Kommune	Kommunegruppe	Region	Områdetilknytning
Brønderslev	Landkommune	Nordjylland	Den Jyske Kunstfond
Greve	Hovedstadskommune	Sjælland	Øernes Kunstfond
Lejre	Oplandskommune	Sjælland	Øernes Kunstfond
Solrød	Hovedstadskommune	Sjælland	Øernes Kunstfond
Vejle	Oplandskommune	Syddanmark	Den Jyske Kunstfond

Tabel 9. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Dette udgør 7 % af kommuner med adgang til fondene (5 ud af i alt 70 kommuner, der er omfattet af de Regionale Kunstfonde).

Der er også 8 kommuner, som ikke har opnået tilsagn, men hvor aktører i kunstmiljøet har kendt til fondene og ansøgt.

Kommuner, der ER modtaget ansøgninger fra, der IKKE har opnået tilsagn

Kommune	Antal ansøgninger	Kommunegruppe	Region	Områdetilknytning
Norddjurs	4	Landkommune	Midtjylland	Den Jyske Kunstfond
Tønder	4	Landkommune	Syddanmark	Den Jyske Kunstfond
Læsø	4	Landkommune	Nordjylland	Den Jyske Kunstfond
Randers	3	Provinsbykommune	Midtjylland	Den Jyske Kunstfond
Odder	2	Oplandskommune	Midtjylland	Den Jyske Kunstfond
Assens	1	Oplandskommune	Syddanmark	Øernes Kunstfond
Jammerbugt	1	Landkommune	Nordjylland	Den Jyske Kunstfond
Holbæk	1	Oplandskommune	Sjælland	Øernes Kunstfond

Tabel 10. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Samlet set er de 13 kommuner, der ikke har ansøgt eller modtaget støtte, en blanding af små kommuner som Læsø og Lejre og op til mellemstore kommuner som Holbæk og Randers. De er spredt godt ud i landet, dog med vægt på Jylland, hvor Den Jyske Kunstfond ikke har nået ud til

8 af sine i alt 42 kommuner (19 %) og Øernes Kunstfond ikke er nået ud til 5 af sine 28 kommuner (17 %). Dvs. at fondene samlet set ikke opnår at uddele tilskud til 18 % af de 70 kommuner, som er med i ordningen.

Områder med flest ansøgninger og kunstprojekter

Nedenfor ses top-10 over de kommuner, hvor kunstprojekter har opnået flest ansøgninger med tilsagn (tabel 11 og figur 14), efterfulgt af en top-10-liste med kommuner med det største samlede tilsagnsbeløb (tabel 12). "Flere kommuner"-kategorien i tabellerne består af kunstprojekter, der har aktiviteter i flere kommuner.

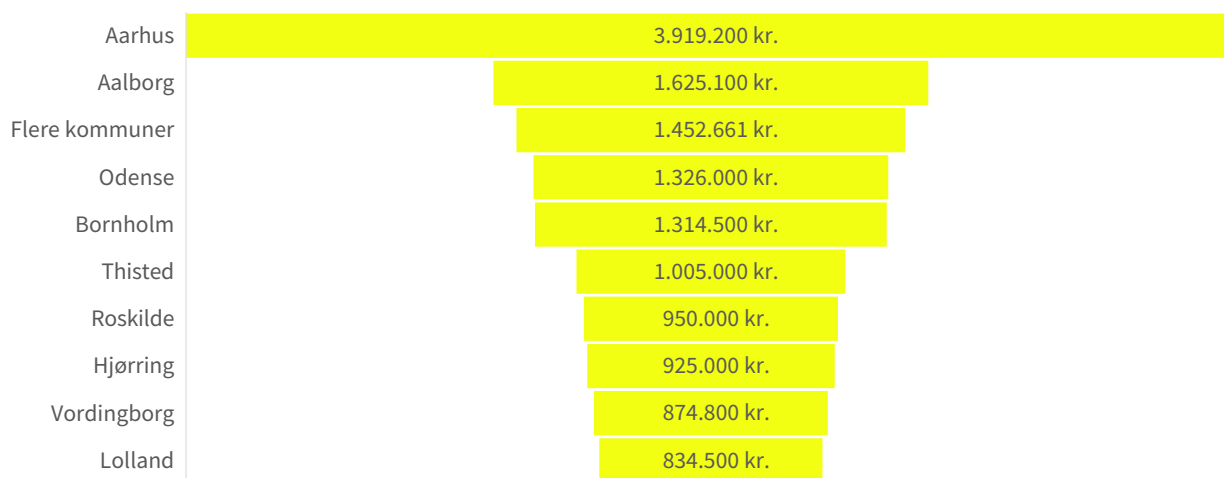
I de Regionale Kunstfondes registreringer over ansøgninger er der opgivet 27 ansøgninger i denne kategori, hvoraf 8 har fået tilsagn. Som vi præsenterede i del 1, har vi i vores gennemgang af ansøgninger lagt mærke til, at der eksisterer ansøgninger, hvor projekterne dækker flere kommuner, end der står opgivet i registreringsdata om kommunerne i materialet fra de Regionale Kunstfonde. Denne afvigelse anses som positiv, da den indikerer større geografisk spredning, end hvad indstillingslisterne opgør.

Kommuner med det højeste antal ansøgninger, tilsagn og tilsagnsrate

Kommune	Antal ansøgninger	Tilsagn	Tilsagnsrate	Områdetilknytning
Aarhus	60	34	57 %	Den Jyske Kunstfond
Odense	33	11	33 %	Øernes Kunstfond
Aalborg	27	11	41 %	Den Jyske Kunstfond
Flere kommuner	27	8	30 %	(ikke relevant)
Thisted	13	8	62 %	Den Jyske Kunstfond
Roskilde	10	7	70 %	Øernes Kunstfond
Hjørring	14	6	43 %	Den Jyske Kunstfond
Frederikshavn	14	6	43 %	Den Jyske Kunstfond
Bornholm	15	6	40 %	Øernes Kunstfond

Tabel 11. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Top-10 kommuner sorteret efter samlet tilsagnsbeløb 2022-2025

Figur 14. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Top-10 over kommuner med det største samlede tilsagnsbeløb 2022-2025

Kommune	Samlet tilsagnsbeløb	Procent af samlet tilsagnsbeløb	Befolkningstal	Områdetilknytning
Aarhus	3.919.200 kr.	14 %	377.970	Den Jyske Kunstfond
Aalborg	1.625.100 kr.	6 %	255.877	Øernes Kunstfond
Flere kommuner	1.452.661 kr.	5 %	(ikke relevant)	Den Jyske Kunstfond
Odense	1.326.000 kr.	5 %	212.703	(ikke relevant)
Bornholm	1.314.500 kr.	5 %	38.825	Den Jyske Kunstfond
Thisted	1.005.000 kr.	4 %	42.547	Øernes Kunstfond
Roskilde	950.000 kr.	3 %	92.354	Den Jyske Kunstfond
Hjørring	925.000 kr.	3 %	63.146	Den Jyske Kunstfond
Vordingborg	874.800 kr.	3 %	44.785	Øernes Kunstfond
Lolland	834.500 kr.	3 %	38.656	

Tabel 12. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Fordeling mellem landets regioner

Når man ser på fordelingen mellem regionerne Midtjylland, Sjælland og Syddanmark, tegner der sig et fordelingsmønster, der er ret jævnt. Region Hovedstaden (der kun omfatter Bornholm) modtager proportionsmæssigt en ret stor andel af det samlede tilsagnsbeløb (9 %), og Nordjylland ligger ligeledes i den lave ende, dog kan denne regions andel på 18 % ses i lyset af dens lavere antal kommuner og befolkningstal.

Fordeling af tilsagnsbeløb pr. år på regionsniveau, med samlede tilsagnsbeløber

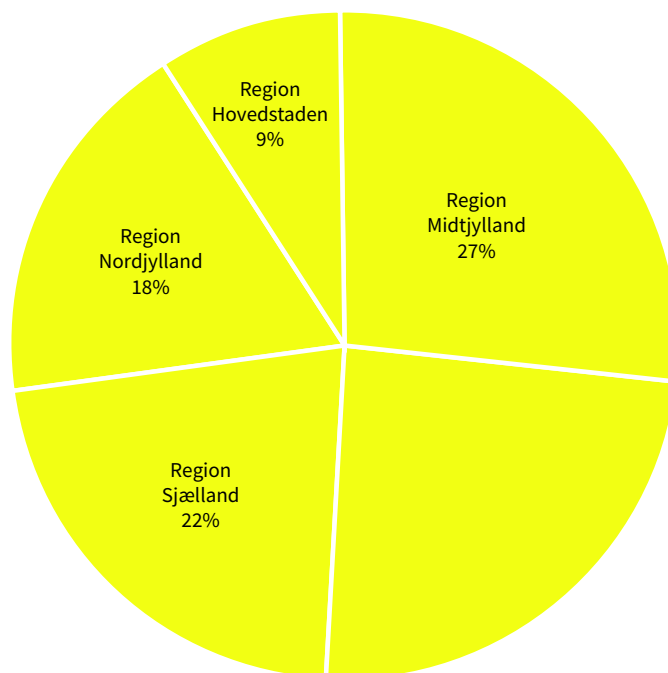
Region	2022	2023	2024	2025	Hovedtotal
Midtjylland	1.770.000 kr.	1.377.750 kr.	2.344.600 kr.	2.113.500 kr.	7.605.850 kr.
Syddanmark	1.455.000 kr.	2.304.689 kr.	1.215.100 kr.	1.777.000 kr.	6.751.789 kr.
Sjælland	2.115.000 kr.	1.045.000 kr.	2.069.300 kr.	960.000 kr.	6.189.300 kr.
Nordjylland	1.274.000 kr.	1.010.000 kr.	1.490.400 kr.	1.306.500 kr.	5.080.900 kr.
Hovedstaden	353.500 kr.	488.061 kr.	1.385.600 kr.	440.000 kr.	2.667.161 kr.
Total	6.967.500 kr.	6.225.500 kr.	8.505.000 kr.	6.597.000 kr.	28.295.000 kr.

Tabel 13. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Fordeling af tilsagnsbeløb pr. år på regionsniveau, med samlede tilsagnsbeløber

Region	2022	2023	2024	2025	Tilsagnsbeløb, procentandel af samlet total 2022-2025
Midtjylland	25 %	22 %	28 %	32 %	27 %
Syddanmark	21 %	37 %	14 %	27 %	24 %
Sjælland	30 %	17 %	24 %	15 %	22 %
Nordjylland	18 %	16 %	18 %	20 %	18 %
Hovedstaden	5 %	8 %	16 %	7 %	9 %

Tabel 14. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Figur 15. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Vores analyse af det samlede tilsagnsbeløb i de fem regionsområder viser en tydelig forskel på tværs af landet.

Midtjylland og Syddanmark modtager de største samlede tilsagnsbeløb, men når tilsagnsbeløbene sættes i forhold til befolkningstal, ligger disse regioner lavest med ca. 5,5 kr. pr. indbygger. Derimod ses der en højere støtteintensitet i Region Sjælland (7 kr. pr. indbygger) og Nordjylland (9 kr. pr. indbygger).

Bornholms Kommune afviger markant ift. gennemsnittet med 69 kr. fordelt pr. indbygger. Denne støtteintensitet fremstår høj, men kan muligvis ses i lyset af kulturlivets vilkår på øen, med lav/svingende befolkningstæthed og begrænset lokal infrastruktur og støtte for kultur. Det høje tilsagnsbeløbsniveau er derfor konsistent med fondenes formål om at styrke udviklingen i områder, hvor der traditionelt er langt til kunst- og kulturtilbud.

Samlet peger analysen på, at fondenes midler ikke fordeles proportionalt efter befolkningstal, men i stedet følger en geografisk udjævningslogik i tråd med kommissoriets formål. Tilsagnsbeløbene pr. indbygger er højere i områder med færre kunstneriske ressourcer, mens de større regioner modtager en bredere, men mindre intensiv støtte.

Tilsagnsrate pr. ansøgning på regionsniveau

I det følgende går vi mere i dybden med, hvordan forholdet er mellem ansøgninger og tilsagn på tværs af regionerne.

$$\text{Tilsagnsrate} = \frac{\text{Ansøgninger}}{\text{Tilsagn}} \times 100$$

Den regionale fordeling viser et tydeligt mønster i tildelingerne, når man inddrager tilsagnsrate pr. ansøgning (se tabel 15 nedenfor).

De tre største regioner, Midtjylland, Sjælland og Nordjylland, ligger alle indenfor et relativt lille interval med tilsagnsrater mellem 46 % og 49 %. Dette peger på en forholdsvis stabil vurderingspraksis i de områder, hvor ansøgergrundlaget er størst og mest konsolideret.

De lavere tilsagnsrater i Region Syddanmark (41 %) og særligt på Bornholm (34 %) kan pege på geografiske forskelle i enten projektmodenhed, ansøgerkapacitet eller bestyrelsens vurdering af de indkomne ansøgningers evne til at imødekomme fondenes kriterier. Disse forskelle kan både skyldes lavere kvalitet i ansøgningerne, manglende (redegørelse for) lokale partnerskaber, mindre/manglende medfinansiering eller færre veletablerede kunstmiljøer i disse områder.

På tværs af landet ligger den samlede tilsagnsrate på 45 %. Samlet er der en relativt balanceret tilsagnsrate mellem regionerne.

Opgørelse med antal ansøgninger, tilsagn, afslag og tilsagnsrate i procent pr. ansøgning

Region	Ansøgninger	Tilsagn	Afslag	Tilsagnsrate
Region Midtjylland	136	66	70	49 %
Region Sjælland	79	38	41	48 %
Region Nordjylland	85	39	46	46 %
Region Syddanmark	128	52	76	41 %
Region Hovedstaden (kun Bornholm)	38	13	25	34 %
Total	466	208	258	45 %

Tabel 15. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Borgere med langt til kunst

I det følgende afsnit går vi i dybden med vores analyse af, hvordan begge fonde opnår deres mål om at nå ud til borgere med langt til kunst.

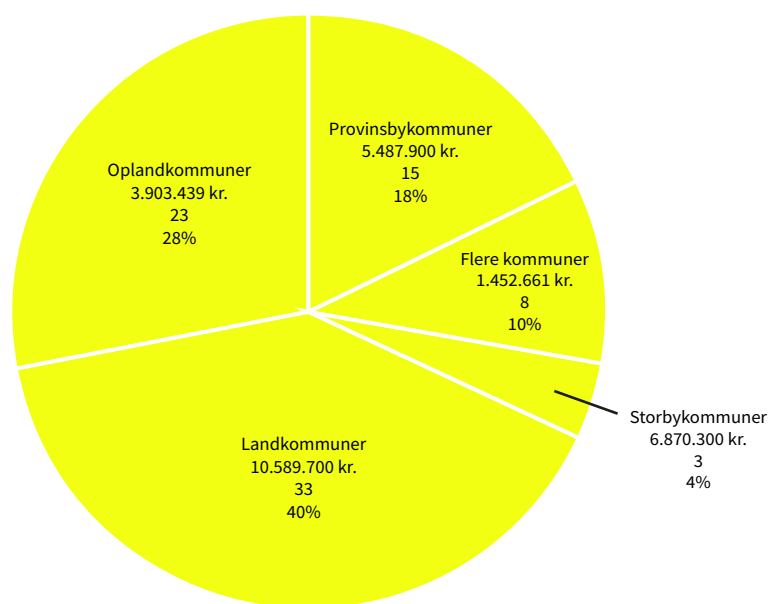
Fondenes bærende idé er at fremme kunst- og kulturlivet udenfor hovedstaden ved at nå ud til borgere, der har langt til sådanne. Dette opnås igennem fondenes geografiske fokus.

For at undersøge, hvorvidt projekterne når denne borgergruppe med langt til kunst- og kulturtilbud, har vi kigget på, hvor kunstprojekterne geografisk foregår og for hvem. Som tidligere omtalt har det været nærliggende at undersøge dette med baggrund i Danmarks Statistiks inddelinger i landkommuner, oplandskommuner, provinsbykommuner, storbykommuner og hovedstadskommuner, hvor vi særligt ser på forskellen mellem storbykommuner og landkommuner.

Vi antager, at der i storbyer som Odense, Aalborg og Aarhus vil være flere kunstvirksomheder og stærkere kunstmiljøer, end der er i oplands-, provins- og landkommunerne, selvom der også vil være undtagelser forbundet med denne antagelse.

Her ses den procentmæssige fordeling af tilsagnsbeløb fordelt på disse kommunegrupper:

Beløb, antal og procentfordeling pr. kommunegruppe 2022-2025

Figur 16. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Der ses her en fordeling, som viser, at kunstmiljøerne i landkommunerne er de miljøer, som sammenlagt opnår den største andel af den samlede bevilling i perioden 2022-2025.

Hvis man lægger sammen for oplands-, provins- og landkommuner, når vi op på en samlet andel på 86 %.

I den sammenhæng har vi været interesseret i at undersøge dybere, hvorvidt storbykommuneprojekterne er organiseret således, at de udbreder kunst- og kulturprojekter til oplands-, provins- eller landkommunerne, eller om de foregår i storbykommunerne alene. I alt tre af vores kvalitative interviews med tilskudsmodtagere pegede netop i den retning, hvorfor dette spørgsmål viste sig relevant.

Vi har foretaget en stikprøve, hvor vi har gennemgået 30 ansøgninger med kommunal forankring i storbykommunerne ud af 56 søgninger, der har modtaget tilskud, for at se, om kriterier for kunstprojekterne om at nå ud til målgrupper, som har langt til kunst- og kulturtilbud, gør sig gældende i dem, eller om disse kunstprojekter i højere grad er rettet mod andre puljekriterier såsom økonomisk bæredygtighed, tværkunstnerisk fokus eller at være nytænkende og/eller af høj kunstnerisk kvalitet.

I vores stikprøve fremgår det, at 12 ud af 30 ansøgninger netop havde en organisering og indsats, som inkluderede flere områder udenfor storbyen enten i deres egen region eller på tværs af regionerne. Kunstprojekter med outreach til områder, hvor målgrupper ofte kan have langt til kunst- og kulturtilbud, er derfor formentlig højere end anvist her.

Andele af lokale blandt målgrupperne

Det har været muligt at opnå indsigt i, hvordan ansøgerne opfatter fordelingen mellem lokale og tilrejsende eller publikum, som kommer fra andre dele af landet eller udlandet, i deres kunstprojekters målgrupper. Tallet kan give et billede af graden af lokal forankring hos målgrupperne og er på den måde brugbart til at vurdere, hvem de konkrete kunstprojekter når ud til.

For at verificere respondenternes udsagn har vi i spørgeskemaet spurgt ind til lokal forankring på to forskellige måder. Først blev respondenterne bedt om at vurdere, hvor stor en andel af publikum der kom fra samme by eller kommune som projektet. Efterfølgende skulle de vurdere andelen af lokale deltagere mere generelt.

Respondenterne skønner, at 56-68 % af deres publikum var lokale (se Bilag 1, slide 28 og slide 32).

Tallene er behæftet med usikkerhed, da det kan være vanskeligt for respondenterne at vurdere publikumssammensætningen. Tallene giver dog et indblik i, at fondene faktisk skaber kunstoplevelser for borgere specifikt i de områder, hvor projekterne finder sted, og ikke kun for tilrejsende fra København eller andre kulturelle centre. Hvis hovedparten af publikum er lokale, hvilket tallene indikerer, viser det, at projekterne bidrager til at styrke det lokale kulturliv.

Større geografisk rækkevidde, end der registreres

En nærmere analyse af tilsagnsmodtagernes projektbeskrivelser og finansieringsplaner samt de foretagne stikprøver dokumenterer, at fondenes geografiske rækkevidde er større, end indstillingslisternes kategorisering umiddelbart viser. Vi kan se, at mellem 35 og 40 kunstprojekter, som er angivet til at blive udført i en kommune, har projektaktiviteter i én eller flere kommuner, udover den registrerede, hvilket er 4-5 gange flere end de 8 projekter, der er registreret i kategorien ”flere kommuner” i fondenes egne indstillingslister.

Kunstprojekternes formater med fokus på borgerinddragelse og tværfaglighed viser strukturelt potentiale for at skabe forbindelser mellem kommuner gennem turnéer, workshops og regionale samarbejder. Eksempler som kunstprojekterne med titlerne Wrinkles, Naturopera, Nightwalks with Teenagers, Cinematic Bliss og JazzHouse i Trekantområdet illustrerer fx dette.

Konklusion om geografisk balance

At andelen på 40 % af bevillingsbeløbene går til landkommuner, viser, at fondene rent faktisk når ud i områder, hvor borgerne har langt til større byer. Samlet set er kunstprojekterne blevet bredt godt ud i geografien udenfor hovedstaden med en fordeling, så over halvdelen af projekterne er forankret i provins-, oplands- og landområderne. De projekter, som er forankret i storbyerne, i enten Aarhus, Odense og Aalborg sker ofte i et samarbejde med andre kommuner eller områder både i og udenfor storbyens region. Det er kun i 5 kommuner, hvor aktører ikke har indsendt ansøgninger.

Region Midtjylland med Aarhus som storby udgør en højdespringer i de fleste fordelinger. På førstepladsen er Aarhus med i alt 34 tilsagn og et samlet tilsagnsbeløb på 3.919.200 kr., næste i rækken er Aalborg og Odense, begge med 11 tilsagn og et samlet tilsagnsbeløb på hhv. 1.625.100 kr. (Aalborg) og 1.326.000 kr. (Odense), og med Region Midtjylland som regionen med det største beløb fordelt over alle årene – 7.605.850 kr. (næste i rækken er Region Syddanmark med 6.751.789 kr.) – samt den højeste tilsagnsrate ift. antal ansøgninger. Når man undersøger Aarhus-ansøgningerne i dybden, samt de øvrige storbyansøgninger, har de ofte forankring ude i andre mere afsides kommuner og når dermed målgrupper med langt til kunst, eller de engagerer målgrupper, som ikke så ofte møder kunst og kultur. Aarhus og Midtjylland er aftager af både de største tilskudsbeløb og har flest ansøgninger, men mange af projekterne fra Aarhus foregår altså i andre kommuner, som enten er provins-, oplands- eller landkommuner.

”Tilrejsende” og ”udefrakommende” nås også med kulturtilbuddene. Kunstmiljøerne, som drager nytte af fondsmidlerne, når således ikke kun ud til borgerne i områderne, men opnår også danske eller udenlandske borgere i andre dele af landet eller udlandet som publikum. Disse må nødvendigvis i kraft af kunstprojekterne i et givent omfang stimulere turismen i områderne og på den måde bidrage til i kultur- og erhvervslivet i et omfang, som dog ikke her undersøges nærmere.

Ved at benytte Danmarks Statistiks kommunetypeinddelinger ser vi som en overordnet iagttagelse også, at der er kommuner, som ikke er medtaget i de Regionale Kunstfondes geografi i kraft af deres geografiske placering, men som muligvis godt kunne have behov for samme type af indsats, som vi ser i de Regionale Kunstfonde, fx oplandskommunerne Halsnæs og Gribskov. Ligesom Bornholm tilhører de ikke kategorien af hovedstadskommuner i Region Hovedstaden pga. deres mere afsides beliggenhed.

Med omvendt fortegn ser vi også, at to af de kommuner, som ikke har ansøgt fondene, men som har mulighed for det, nemlig Solrød og Greve, måske ikke har ansøgt, fordi beliggenheden tæt på hovedstaden på den ene eller anden måde har påvirket det. Muligvis fordi matchet ikke virker oplagt mellem kommunerne og fondens formål for potentielle ansøgere, eller fordi man i ansøgerfeltet ikke har tænkt, det var muligt at opnå tilskud, da man vil stå svagt i forhold til andre ansøgere.

Lokal forankring og samarbejde

I det følgende afsnit vil vi gå i dybden med den lokale forankring af projekterne. Vi vil se på hvordan kunstmiljøerne stimuleres af projekterne, hvordan der samarbejdes både med andre kunstnere og med andre typer af lokale samarbejdspartnere. Vi vil berøre målgrupperne i projekterne og se på, hvordan fondens kriterier italesættes som løftestang for udvikling af kunstmiljøerne og hele lokalområdet. Vi kommer også til at se på hvilke projektorganiseringer som ofte viser sig i projekterne. Disse dybdegående fund og iagttagelser underbygger vores nøglefund og kvalificerer vores SWOT-analyse på området for lokal forankring og samarbejde.

Arketyper indenfor projektorganisering

De Regionale Kunstfonde er kendetegnet ved at tilbyde støtte til mange forskellige aktører både udenfor og i kunstmiljøerne. Dette medvirker også til en kompleks ramme – både for ansøgere og for bestyrelse, som skal vurdere projekterne. I materialet af ansøgninger ser vi en række tilbagevendende former for organiseringer, som adskiller sig fra hinanden ved, hvilke typer projekter de igangsætter. De har derudover også deres særlige udfordringer tilkøbet, som vi uddyber her.

Metode til identifikation af projektorganiseringerne

Projektorganiseringerne er blevet tydelige igennem de semistrukturerede interviews, hvor interviewpersonerne både har beskrevet deres projektorganiseringer, deres projekter i forhold til samarbejde med lokale partnere og kunstnere, målgrupperne i projekterne, bæredygtigheden i projekterne og givet udtryk for udfordringer, barrierer og forslag til eventuelle ændringer af fondene og deres ansøgningspraksisser.

Vi har ud fra denne viden fra de 12 interviews efterfølgende sammenlignet med spørgeskemaundersøgelsens data og undersøgt indstillingslisternes oplysninger om ansøgerne, hvor navn på den ansvarshavende kunstner, forening eller virksomhed fremgår.

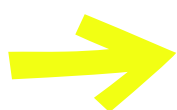
Her har vi kunnet se gentagne mønstre i form af projektansøgertyper og besluttet deres kategori på baggrund af research, hvis vi ikke kendte dem i forvejen. Efterfølgende har vi registreret disse projektansøgertyper i form af antal i indstillingslisterne for at påvise deres forekomst og deres antal registreret i datamaterialet.

Det enestående projekt

For at forstå arketyperne for projektorganisering skal de to projektformer nævnes, som fondene initierer gennem deres tilskud, som det er fastsat i deres rammer, hvor der både kan gives tilskud til helt nye kunstprojekter samt til videreudvikling af eksisterende indsatser og projekter.

Det første er ”det enestående projekt”. Her er der ansøgt et større beløb ved fonden, som suppleres med fx tilskud fra kommunen eller anden lokal aktør. Tilskudsmodtagerne giver udtryk for, at de ikke tror, at projektet ville være forekommet uden de Regionale Kunstfondes støtte, og der er ofte et stort match mellem projektindhold og fondens kriterier. Disse projekter er nytænkende projekter, hvor helt nye samarbejder afprøves. Fondene er i høj grad med til at blåstemple kunsten, udviklingen og samarbejdet i dem.

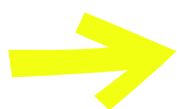
At projekterne har været meget afhængige af fondens støtte for at igangsætte projekterne, fremgår af kunstnernes udlægninger i interviews, hvor det fx lyder sådan her:

”Det var aldrig blevet til noget, hvis ikke Øernes Kunstfond havde sagt til i sin tid, altså så må I godt bruge de der 300.000.”

Tidligere ansvarlig for kunstprojekt på Ærø

Her fortæller en formidler om, at støtten ved Den Jyske Kunstfond har betydet flere tilskud fra andre fonde:

”På baggrund af at vi fortalte om det her projekt, jamen så har vi fået yderligere støtte fra de her andre fonde.”

Folkemusikformidler

I enkelte tilfælde, fx Jysk Guld-projektet og Naturopera, ser vi disse unikke projekter modtage tilskud et efterfølgende år for at blive gentaget i en ny geografi (Jysk Guld blev til Øernes Guld, og Naturopera flyttede fra Fyn til Sønderjylland).

Add-on-projekter

Add-on-projekterne er den anden kategori, som gives i kraft af muligheden for at udvikle eksisterende kunsttiltag. Her kan der være tale om fx en tilbagevendende begivenhed eller festival, hvor en eksisterende kunstinstitution eller virksomhed fx får mulighed for at udvikle en særlig

indsats, som videreudvikler og bidrager med nyt til det eksisterende kunstprojekt eller tiltag, dette ofte med fokus på et eller flere af kriterierne som fx at nå nye målgrupper, borgerinddragelse eller at skabe eksperimenterende tværkunstneriske tiltag lokalt.

Eksempler på disse projekter er fx Alive Festival i Thy, som udvider og videreudvikler deres kunstprogram, eller det kan være Rued Langgaard Festival i Ribe og omegn, som modtager støtte til formidlingsprojekter rettet mod børn og unge.

Kunstnerprojekter

Den første projektorganiseringstype, som vi kan identificere, er kunstnerprojekterne. En tydelig kategori af projekter er de projekter, som er ”kunstnerdrevet”. Her er det kunstneren eller en kunstnergruppe, som ansøger, og de Regionale Fonde opfordrer kunstneren til at tænke i outreach og nye målgrupper, som ikke så ofte oplever eller inddrages i den specifikke kunstform, og til at etablere lokale samarbejder. Her kan det positive benspænd (for uddybning af dette se afsnittet ”Et positivt benspænd”, s. 65) ved fondene især være kravet om lokalt samarbejde og medfinansiering.

Ud af de 12 interviews var der i alt 5 af respondenterne, som kan kendetegnes ved at have iværksat denne type projekt gennem fondene.

Kunstprojekter, som er initieret, og hvor ansvaret ligger hos enkelte kunstnere eller kunstnersammenslutninger, er der mange eksempler på i indstillingslisterne. I en gennemgang af de i alt 208 projekter, som har modtaget tilskud, fandt vi 22 med denne projekttype identificeret igennem navnet på ansøgeren.

Foreningsprojekter

Lokalforeninger, som er organiseret udenfor kunstområdet, fx beboerforeninger eller erhvervsforeninger, er en anden hovedgruppe. Her er det en ansøger, som ikke tilhører et kunstområde, men i stedet kan kendetegnes som lokal iværksætter, som tager initiativ til ansøgningen. Her er det positive benspænd, at professionelle kunstnere skal kontaktes i kraft af fondens fokus på høj kunstnerisk kvalitet, og herigennem opnår de lokale kræfter en vigtig tilførsel til deres projekter. Foreningerne vil typisk ofte kunne udvikle kunstprojekter, som bygger på en lokal viden, og de har stærke lokale netværk udenfor kunstområdet.

Ud af de 12 interviews var der i alt 2 respondenter, som repræsenterede denne projekttype.

Dette er en mindre gruppe med færre eksempler i indstillingslisterne, men igennem registrering af navne på den ansvarsbærende ansøger fandt vi mindst 7 ved at identificere dem via deres titler såsom Femø Beboerforening, Ærø Turist & Erhverv, Nexø og Omegns Borgerforening eller Boligselskabet Holstebro i indstillingslisterne.

Kunst- og kulturforeningsprojekter

Disse er repræsenteret ved at udgøre foreninger af kunstnere og/eller kunstinteresserede eller kunst- og kulturformidlere, som er gået sammen om et enkeltstående eller tilbagevendende projekt, som de ønsker at realisere.

De er en type projektorganisering, som ligger imellem på den ene side foreningsprojekterne og på den anden kunstvirksomhederne og kan ses som en mellemposition med sine styrker og svagheder i ansøgningsprocesserne. De kan fx være stærke som brobyggere mellem kunstnere og lokalsamfund, da de bygger på kunstnerisk faglig indsigt, samtidig med at de også har lokalt kendskab og bygger på frivillighed.

Ud af de 12 interviews var der i alt 1 interviewperson, som repræsenterede denne projekttype. I dette interview fik vi indsigt i, hvordan Rued Langgaard Festival er organiseret og arbejder med lokal borgerinddragelse og løbende nye målgrupper. Det var tydeligt, at festivalen engagerede både kommunale parter på fx skole- og uddannelsesområdet og lokale virksomheder såsom restauranter og hoteller, og at dette var en integreret del af deres måde at arbejde på.

Dette er en større gruppe med mange eksempler i indstillingslisterne, og vi finder mindst 23 ved at identificere dem som kunst- og kulturforeninger via navnet på tilskudsmodtageren såsom Vile Kulturforening, Kulturforeningen Lønstrup, Musikforeningen Insula, Blixen Klub Stevns eller Søholm Operas Støtteforening i indstillingslisterne.

Kunstvirksomhedsprojekter

Disse har markante og veletablerede kunstvirksomheder eller kunstinstitutioner som ansøgere og kan både være institutioner som museer, spillesteder, orkestre eller andre typer af lokale kulturinstitutioner, eller de kan være festivaler eller kunst – og kulturdage, som igennem fonden enten kan opstarte helt nye enestående projekter i lokale samarbejder eller får mulighed for at afprøve nye målgruppeindsatser og outreach og således udvide deres eksisterende indsatser.

Kunstvirksomhederne bag disse projekter har den store fordel, at de i forvejen ofte er stærke lokale aktører, som kan være med til at skabe varige ændringer i tilgangen til målgrupper og publikum.

Ud af de 12 interviews var der i alt 4 af respondenterne, som kunne kendetegnes ved at kunne have iværksat denne projekttype gennem fondene.

Dette er en større gruppe med mange eksempler i indstillingslisterne, og vi finder mindst 27 ved at identificere dem via navnet på den ansvarsbærende ansøger såsom Aarhus Festuge, Kunstmuseum Brandts, Museum Sydøstdanmark, Roskilde Festival, Limfjordsteatret og lignende i indstillingslisterne.

Projektorganiseringernes brugbarhed

Projektorganiseringerne her er centrale for at forstå, hvordan de Regionale Kunstfonde fungerer i praksis. De kan bruges til at se forskelle i ansøgers forudsætninger, ressourcer og projekters bæredygtighed. Organiseringerne kan fx hjælpe med at nuancere vurderingen af økonomisk bæredygtighed og kan synliggøre, hvordan samme kriterier påvirker forskellige ansøgere og deres kunstprojekter forskelligt.

De fire projektorganiseringer kan også sige noget om forholdet mellem høj kunstnerisk kvalitet og lav administrativ kapacitet: Stærke faglige kompetencer indenfor den specifikke kunstform kan gøre sig gældende i kunsternes projekter, men der kan muligvis være begrænsede ressourcer til budgetlægning, projektledelse og afrapportering, ligesom man kan se i kunstprojekter drevet af lokalforeninger. Afhængigheden af fondsstøtten kan også være større eller mindre, alt afhængigt af projektorganiseringen, her i forhold til fondenes kriterie om bæredygtighed efter endt projektperiode. Til gengæld er kriteriet om kunstnerisk kvalitet meget vigtigt i sammenhæng med de lokale initiativer, da det er med til at sikre kvalitet i det, som skabes gennem kunstnersamarbejdet. Den etablerede lokale aktør, kunstvirksomheden eller kunstinstitutionen står på mange måder godt i forhold til at ansøge, da de er ressourcestærke på samtlige områder, selvfølgelig afhængigt af hvor etablerede de er, og hvordan ressourcerne er fordelt. De har pondus og legitimitet lokalt og ofte også høj administrativ kapacitet set i forhold til projekter drevet af kunstnere eller mindre foreninger.

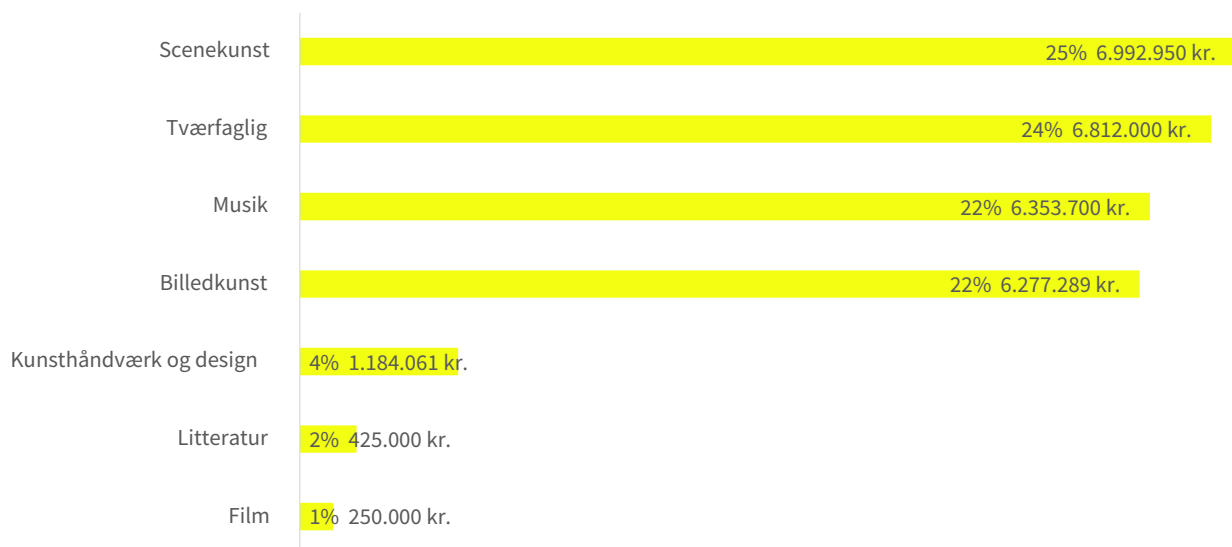
Disse projektorganiseringer skal ses som arketyper og kan ikke overføres direkte til de faktuelle kunstprojekters kapaciteter og muligheder, men de kan give et praj om, hvilke svagheder og styrker der kan være på spil.

Spredning på kunstområder

Som vi i nøglefund tidligere har anvist, har projekterne generelt en bred kunstnerisk spredning, dog med særlig stærk repræsentation indenfor scenekunst, musik og billedkunst. Som det også ses nedenfor (figur 17 og 18), er de tværfaglige kunstprojekter også stærkt repræsenteret.

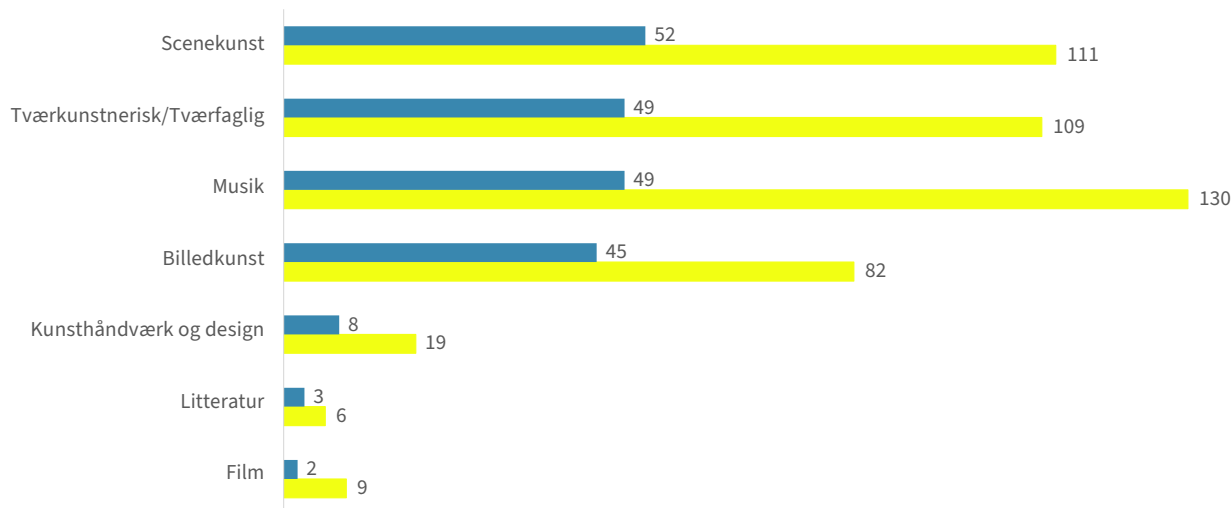
Vi har i vores spørgeskemaundersøgelse spurgt ind til, netop hvilke kunstområder de tværfaglige kunstprojekter går på tværs af, og her tegner der sig et billede af, at scenekunst, billedkunst og musik er de mest forekomne kategorier, hvilket styrker vores fund. Se næste side.

Fordeling pr. kunstområder, i totalprocent og samlet tilsagnsbeløb – 2022-2025

Figur 17. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Totalfordeling, tilsagn og ansøgninger pr. kunstområde 2022-2025

Figur 18. Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens indstillingslister til de Regionale Kunstfonde 2022-2025

Det skal nævnes, at der er usikkerheder forbundet med kategorien tværkunstnerisk/tværfaglig, da vi har iagttaget, at det er forskelligt, hvordan tilskudsmodtagerne opfatter kategorien tværkunstnerisk, tværgående eller tværfaglig. Dette skyldes muligvis, at mange af projekterne har et tværkunstnerisk/tværfagligt element i sig, men en tilknytning til et af kunstområderne som hovedområde, og bliver så kategoriseret efter den. Dette afspejler sig både i de statistiske registreringer og i respondenternes egne svar i spørgeskemaundersøgelsen, og derfor anser vi det som et gennemgående træk.

Omvendt er det tydeligt i spørgeskemaundersøgelsen, at der går på tværs af hovedsageligt musik, billedkunst og scenekunst i det tværfaglige, hvilket bekræfter vægten på disse kunstområder blandt kunstprojekterne i ansøgningerne.

Noget af årsagen til kunstområdespredningen kan muligvis ligge i bestyrelsens sammensætning ud fra den hypotese, at repræsentanterne sikrer spredning af viden om og synliggørelse af deres kunstområde ind i netværk på deres kunstområder. Ser man på bestyrelsessammensætningen er det fx tydeligt, at filmområdet ikke har været repræsenteret i nogen af fondenes bestyrelser. Man kan også se, at kunsthåndværk og design og litteratur er repræsenteret, men ikke helt i samme grad som musik, billed- og scenekunst.

Årsagen kan muligvis også være, at musik, billedkunst og scenekunst, fra et overordnet og strukturelt perspektiv, er kunstområder med større vægt på fællesskaber og den fælles engagerende indsats, med sceneoptræden, koncerter og længerevarende offentligt tilgængelige udstillinger, hvor film- og litteraturområdet samt kunsthåndværk og design er ud af en anden mere individnær og personorienteret kunsttradition.

Kulturdage og festival

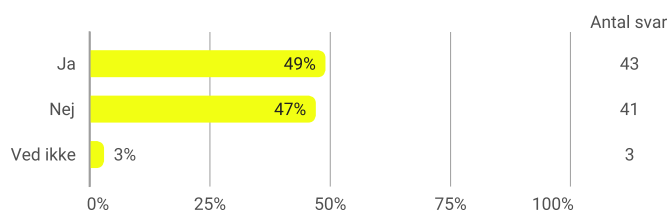
Et interessant tal er, at 49 % af projekterne har været udformet som fx kulturdage eller en festival. Det er et forholdsvist stort antal kunstprojekter, som altså indgår i denne type sammenhæng. Festivaler og kunstdage indikerer også et stærkt fokus på fællesskab og bred kunstnerisk formidling, hvor flere forskellige koncerter, forestillinger eller lignende finder sted, og hvor flere kunstområder er repræsenteret. Se næste side.

Hvor lokale er kunstmiljøerne?

Vores 14 interviews med både bestyrelse og respondenter i undersøgelsen indikerer tydeligt, at der sker samarbejde med andre kunstnere i stort set alle projekter. Dette hænger sammen med, at det er et gældende krav, at projekterne ”skal fremme tværfaglige og/eller tværkunstneriske partnerskaber med lokal forankring” (Kulturstyrelsen, 2025). Det er et bærende element i fonden, at tværfagligt samarbejde vurderes højt, og at lokale kunstnere og/eller kunstvirksomheder medvirker i kunstprojekterne.

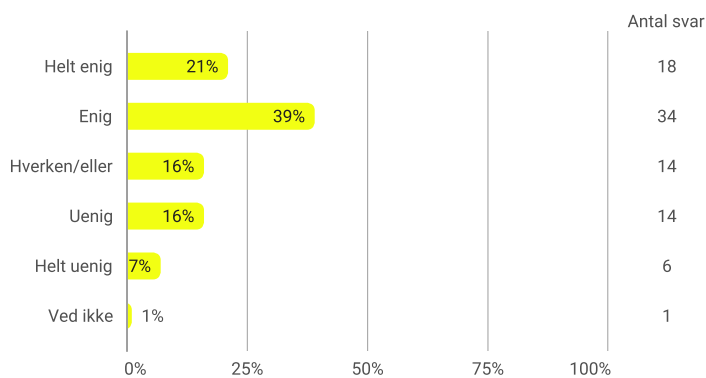
I spørgeskemaundersøgelsen er i alt 60 % af respondenterne enige i, at de etablerede kontakt til kunstnere og kunstvirksomheder, de ikke kendte i forvejen lokalt, og 68 % er enige i, at kunstprojektet skabte forbindelse mellem forskellige kunstgenrer/discipliner lokalt.

Fra spørgeskemaundersøgelsen ”Var dit projekt en festival eller kulturdage over en længere periode?”

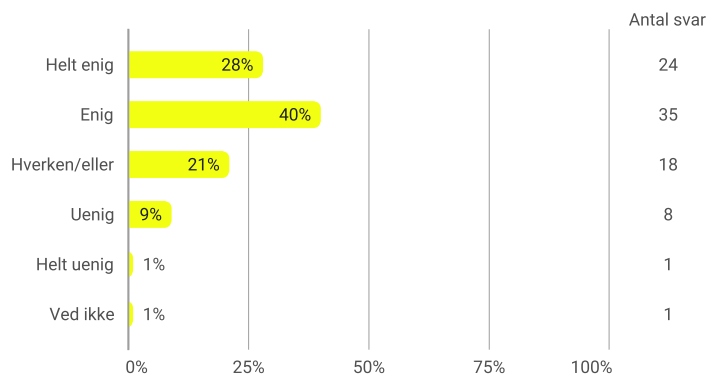
Figur 19. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

”Vi etablerede kontakt til kunstnere og kunstvirksomheder, vi ikke kendte i forvejen lokalt.”

Figur 20. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

”Projektet skabte forbindelser mellem forskellige kunstgenrer/discipliner lokalt.”

Figur 21. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Respondenterne har fået mulighed for, i åbne besvarelser og med eksempler, at uddybe projekternes lokale forankring i forhold til kunstnernes tilknytning og bopæl. Her ser vi, at det kunstneriske arbejde primært blev udført der, hvor projektet blev iværksat, men besvarelserne viser også, at udefrakommende kunstnere i høj grad bidrog til arbejdet. Af de 43 åbne besvarelser om lokal forankring oplyser 36 respondenter, at kunstnerne udgjorde en sammensat gruppe med bopæl forskellige steder – både lokalt i kommunen eller regionen, i hovedstadsområdet samt i øvrige dele af Norden og udlandet.

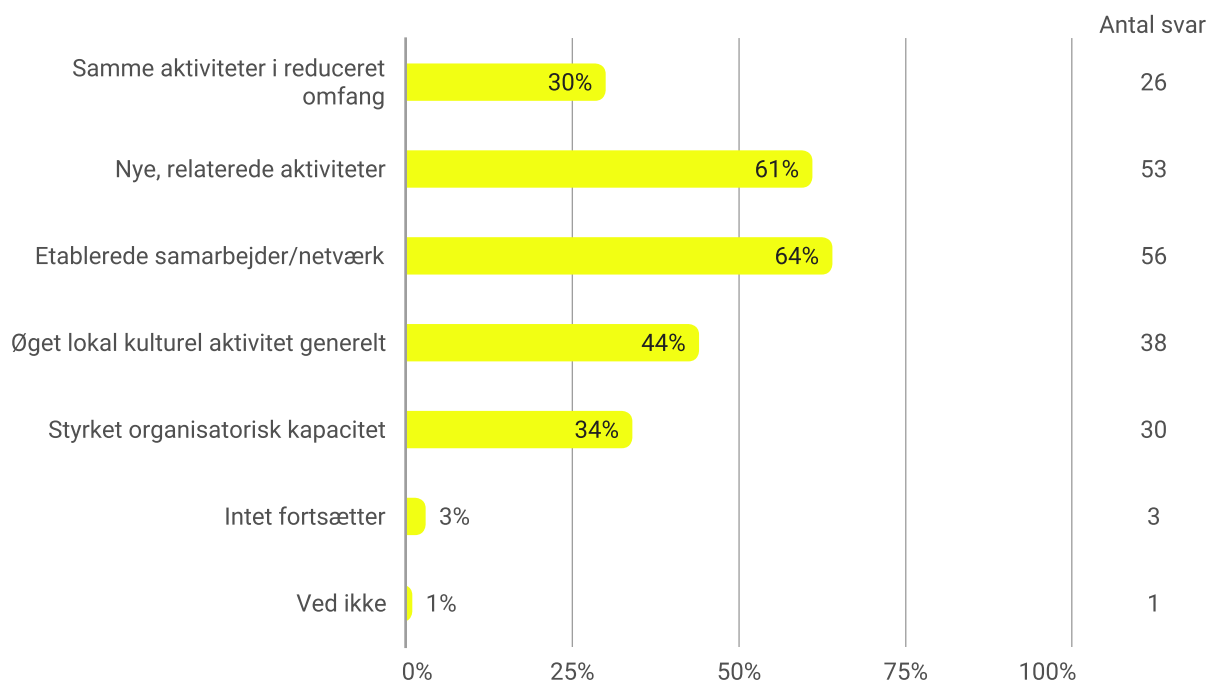
I det samlede materiale ses det også tydeligt, at kunstprojekterne i høj grad stimulerer lokale kunstmiljøer, ved at lokale aktører og udefrakommende kunstnere arbejder sammen. Det kan være kunstnere, der kommer fra lokalområdet, det kan være kulturinstitutionerne eller fx foreningen, som primært er forankret lokalt, men ”henter” kunstnere ind ”udefra”, eller det kan være festivalen, som arbejder på at sammensætte et program med både lokale og udefrakommende kunstnere. Der bidrages i projekterne på denne måde på tværs af kommuner, regioner og landegrænser som en del af kunstprojekternes måde at virke på.

Bæredygtighed undervejs og efter

I undersøgelsen har vi også set på, hvordan respondenterne opfatter bæredygtigheden i projekterne. Antallet, der svarer, at de enten er ”enige i eller helt enige i”, at de igennem projektet har kunnet identificere ”økonomiske bæredygtige driftsmodeller, som også efter er blevet iværksat” er på 36 %. Alligevel er der 64 %, som er helt enige eller enige i, at projektet ”har skabt varige forandringer i det lokale kulturliv”, og 68 % svarer, at ”lignende aktiviteter fortsætter efter projektperiodens udløb i kraft af projektet” (se Bilag 1).

Når respondenterne svarer på, hvilke elementer der fortsætter efter tilskudsperioden, er det også ”nye relaterede aktiviteter” og ”etablerede samarbejder og netværk”, som vælges af flest. Se figur 22 på næste side.

”Hvilke elementer fra projektet fortsætter efter tilskudsperioden?”

Figur 22. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Det er med baggrund i disse svar, at vi har antaget, at det i overvejende grad ikke er selve kunstprojektet, som fortsætter, men i stedet kontakterne og netværket og andre nye initiativer i kølvandet på kunstprojektet, som mere gør sig gældende efter projektperioden. Som en museumsinspektør formulerer det: ”Jeg synes, at bæredygtigheden har været der, men den er bare ikke formaliseret.”

Samarbejdet med aktører udenfor kunstområdet

Spørgeskemaundersøgelsen peger på en høj grad af lokalt samarbejde i kunstprojekterne, hvor samtlige respondenter fortæller, at de samarbejder med erhvervsliv, institutioner, foreninger og/eller andre typer af lokale i projektet. Se tabel 16 på næste side.

Top-10 over samarbejdspartnere udenfor kunstområdet er:

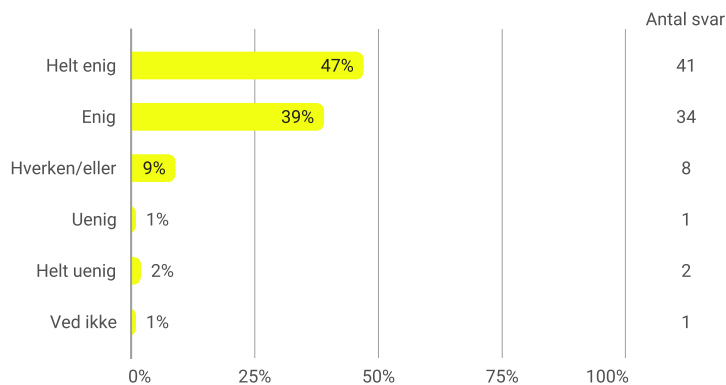
Samarbejdspartnerkategori	Antal
Dagtilbud, skole- og uddannelsesområdet	84
Kommuner	61
Frivillige organisationer	54
Medier	38
Turisme (hoteller, rejsebureauer, oplevelsesarrangører)	37
Restauranter	29
Produktion og håndværk	24
Transport	20
Socioøkonomiske virksomheder	18
Byggeri og håndværk (entreprenører, håndværkere, materialeudlejning)	16

Tabel 16. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Antal ud for hver kategori angiver, hvor mange gange denne kategori er blevet valgt. Spørgeskemadeltagerne kunne vælge alle relevante samarbejdspartnerkategorier.

Flere steder i spørgeskemaet har respondenterne mulighed for at svare på, i hvilken grad de er enige i en række udsagn. Respondenterne udviser enighed i, at samarbejdet med lokale partnere "var afgørende for projektets succes" (88 %), og "at nye netværk og relationer opstod gennem projektet" (86 %). Respondenterne er også enige i udsagnene om, at de "opbyggede stærke, vedvarende partnerskaber gennem projekterne" (82 %), og med samme hyppighed lyder det, at de enten var helt enige eller enige i, at "samarbejdspartnerne bidrog aktivt til projektets tilblivelse i projektperioden" (82 %). Se figur 23 på næste side.

”Nye netværk og relationer opstod gennem projektet”

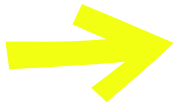

Figur 23. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Et produktivt ”benspænd”

Flere interviewpersoner beskriver kravet om lokale samarbejdspartnere som et produktivt ”benspænd” – det tvinger dem til engagement i de nærliggende institutioner og organisationer tidligt i processen, hvilket muliggør reel lokal forankring. I interviewet med en festivalleder fremgår det tydeligt, hvordan kravet førte til stærkere relationer: ”Fx har vi et meget bedre forhold til teatret, efter vi har søgt denne her fond. Fordi vi var tvunget til at sparre med dem,” forklarer han.

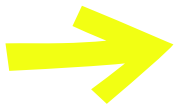
En anden ansøger, som har realiseret et landart-projekt med tilskud fra fonden på Ærø, var egentlig i begyndelsen optaget af projektet udelukkende som et skovplantningsprojekt, indtil han faldt over muligheden for at søge de Regionale Fonde, som for ham havde et spændende kunstnerisk fokus. I hans optik var det at engagere en kunstner et positivt benspænd, som skabte lokal forankring for projektet, fordi det med kunstnere ombord blev meget mere oplagt og engagerende at inddrage frivillige kræfter, og det skabte også langt større opmærksomhed omkring skovprojektet – ikke kun på øen, men også i resten af Danmark.

”Vi kan også bruge kunsten til at fremme både en udvikling, vi gerne vil have, men også bruge det som løftestang til at få mere lokal forankring. Det er jo noget af det, kunst og kultur kan. Det er at skabe positive forandringer – også på nogle andre dagsordener.”

Leder af landart-projekt på Ærø

Her er det den samme mekanisme, hvor en leder af en beboerforening via fonden tvinges til at tænke over, hvordan de lokale kan blive engageret i fortælleprojektet. Her har det været givtigt og meget oplagt at skabe kompetenceudvikling for beboerne i fortællekunst.

”Støtten fra Øernes Kunstfond var en fødselshjælper til vores fortællefestival. Vi løb det i gang, men da vi fik tilsagnet, så kunne vi tage et kæmpe hop. (...) Vi gik fra 2 til 10 lokale øfortællere. De kom på masterclass i fortælling, og de blev altså bedre til det (...). Så der var noget kompetenceudvikling i at møde de professionelle fortællere fra fastlandet.”

Leder af Femø Beboerforening

De nye målgrupper

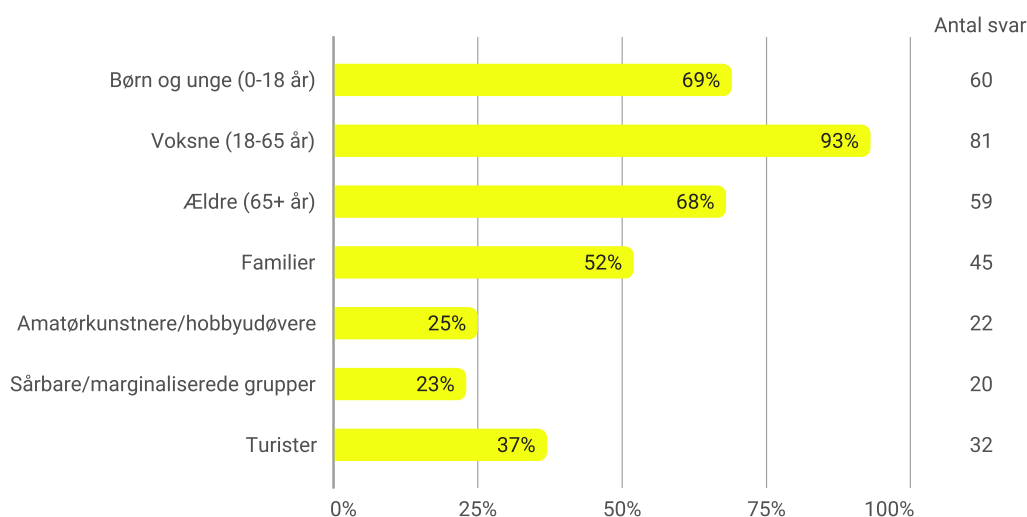
I kraft af kriterierne lægges der ved begge fonde vægt på, om projektet griber aktiviteter an på nye måder for at nå lokale borgere og/eller målgrupper, der ikke er i berøring med kunst så ofte. Dette er på sin vis en anden målgruppe end den, som har langt til kultur- og kunsttilbud, som også har sit eget højere prioriterede kriteriekrav.

Det er tydeligt i vores data, at der i mange af projekterne arbejdes målrettet med outreach og publikumsudvikling for at nå nye målgrupper, som ikke så ofte oplever den specifikke kunstform. Her skal målgruppeindsatsen forstås ”indefra og ud”, dvs. at det er kunstområdet og dens gængse praksis og målgrupper, som ligger forud for indsatsen, som viser vejen i projekterne til de nye målgrupper. Børn og unge er fx nye målgrupper i et projekt under en klassisk musikfestival, mens lokale borgere i et landområde forstås som nye målgrupper i et projekt, som formid-

ler moderne kunst. Eller det kan være naturelskere på Ærø, som er frivillige i forbindelse med naturgenopretning, men som bliver engageret i kunstprojekter i et landart-projekt.

Når man ser samlet på, hvad der registreres om målgrupper fra tilskudsmodtagerne selv, er det som tidligere vist også tydeligt, at der er tale om en meget bred målgruppe, dog med en hældning mod kunstprojekter for og med børn og unge, hvor børn og unge samt familier udgør den største gruppe.

”Hvilke målgrupper nåede I med jeres projekt? Man kan vælge flere kategorier.”

Figur 24. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

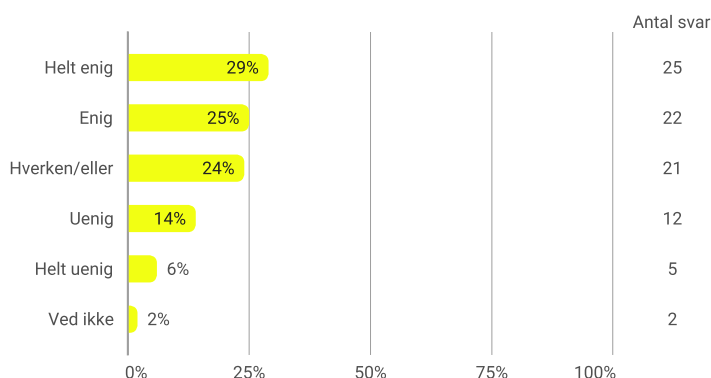
Der er tale om en bred målgruppesammensætning, hvor tilskudsmodtagerne ofte vælger flere end en målgruppe blandt de opgivne. Sårbare og marginaliserede grupper udgør 23 % tæt på amatører og hobbyudøvere (25 %). Dette giver en indikation på, at der i den andel – dvs. en fjerdedel af projekterne – skabes kunst med outreach, hvor kunsten når grupper i samfundet, som ofte ikke har adgang til kunst og kultur. I angivelsen af projekter for og med amatørkunstnere og hobbyudøvere ses også et billede af borgerinddragende indsatser, hvor der i mange af projekterne sker en betydelig inddragelse af lokale kræfter, som har interesse i og viden om den specifikke kunstform, som udøves i projektet, eller på anden vis bidrager og tilfører værdi og engagement, som kan indtænkes i et samlet fælles projekt.

Vores interviews med tilskudsmodtagere bekræfter også i meget høj grad tendensen, at kriterierne og kravene i puljen mødes og matches med en høj grad af inddragelse af målgrupperne,

hvor vi fx har hørt om knallertkører, som optræder i forestillinger, om lokale øboere, som uddannes til fortællere, et kunstmuseum, som udfører kunstperformances i tidligere hjemløses eget miljø, eller danseforestillinger, som bliver til igennem inddragelse af unge, lokale talenter. Det kan tilføjes her, at dette match i interviews og de åbne besvarelser forklares med tre årsager: Enten har man ansøgt pga. et oplagt match med fondens kriterier om borgerinddragelse og kunst ikke kun for, men også med borgere, eller også har man tilrettelagt sin ansøgning og dermed kastet sig ud i borgerinddragelse og samarbejde med nye partnere.

Afslutningsvis kan vi henvise til, at 54 % af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen svarede, at de var enige i, at deres projekt ”bragte amatører og professionelle kunstnere sammen lokalt”, hvilket også indikerer en høj grad af borgerinddragelse og samskabelse.

”Projektet bragte amatør- og professionelle kunstnere sammen lokalt.”

Figur 25. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Anerkendelse af kunst udenfor hovedstaden

Som vi tidligere har været inde på i del 1, opfattes de Regionale Kunstfondes tilskud af samtlige interviewpersoner som en stor anerkendelse.

Som en folkemusikformidler udtrykker det: ”Vi føler os set gennem det her, og vi kan mærke, at dem, vi samarbejder med, også føler sig set.” Fondenes støtte fungerer ikke kun som økonomisk hjælp, men bærer også en væsentlig signalværdi i kraft af anerkendelsen.

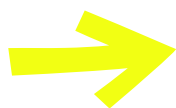
Fondenes godkendelse fungerer dermed som et kunstnerisk kvalitetsstempel, og vi har fx set

i vores interviewundersøgelse, at det er særlig værdifuldt for eksperimenterende projekter og unge kunstnere.

Anerkendelsen skaber også konkrete lokale effekter. En leder af en beboerforening beskriver: ”Det giver stolthed på flere måder. Der foregår noget her, som ikke foregår mange andre steder i Danmark. Men det er også en stolthed over at kunne fortælle de historier, der er om øen, alt fra istid til færgehistorier.”

Når en statslig fond som de Regionale Kunstfonde støtter lokale initiativer, blåstempler det indsatsen som værd at bakke op om og kan mobilisere engagement og arbejdskraft lokalt, ligesom det også kan skabe opmærksomhed i et nationalt perspektiv.

Selve fondenes eksistens og deres åbenhed overfor lokale projekter signalerer, at kunsten i de danske regioner har værdi og fortjener professionel anerkendelse. Dette er der mange af respondenterne, som lægger vægt på i deres svar og ytringer i undersøgelsen, som det fremgår i dette citat:

”Det er bare fantastisk, at der er en fond, som man kan søge (...), og så siger de bare ja! – og så er de med. For der kan man godt drukne lidt, ik’, når man taler Statens Kunstfond, for der er der godt nok mange ting, de skal vælge imellem (...). Det er enormt fedt at finde en fond, som ikke har berøringsangst overfor det her.”

Leder af folkemusikindsats

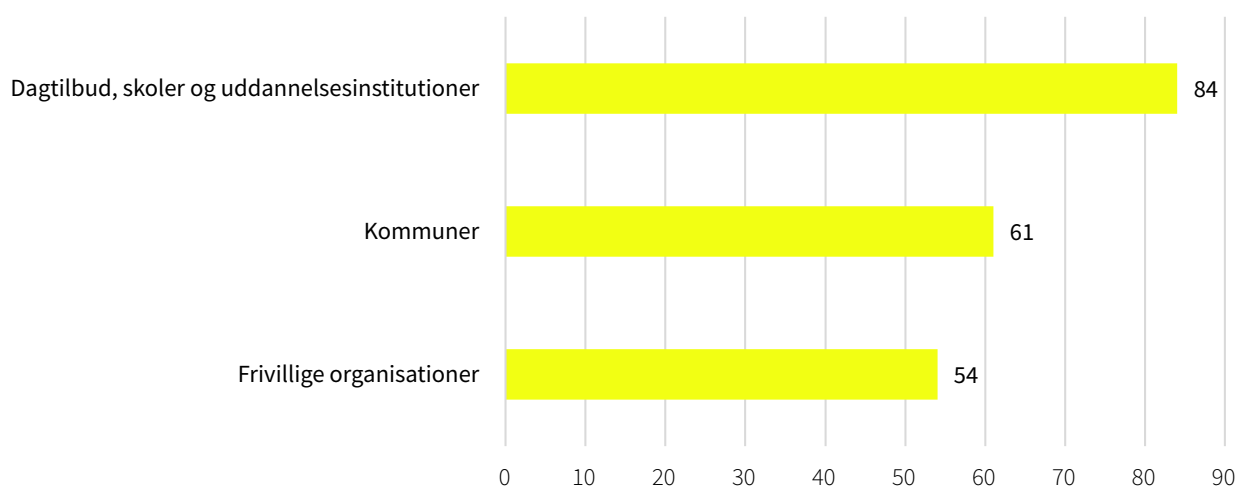
Konklusion om lokal forankring og samarbejde

Analysen viser, at fondenes dobbelte krav om både lokale samarbejdspartnere og kunstnerisk kvalitet fungerer som produktive benspænd, der tvinger forskellige aktører til at supplere hinandens kompetencer. Vi ser en høj grad af samarbejde i kunstmiljøer og med lokale samarbejdspartnere indenfor et bredt udvalg af sektorer: I alt 88 % af respondenterne bekræfter, at samarbejdet med lokale partnere var afgørende for projektets succes, mens 86 % oplyser, at nye netværk og relationer opstod gennem projektet. Dette styrker os i vores antagelse om, at kunstprojekterne opnår lokal forankring.

Projekterne skaber møder mellem lokale og udefrakommende kunstnere samt mellem professionelle kunstnere og amatører, hvilket styrker lokale kunstmiljøer. 60 % etablerer kontakt til kunstnere og kunstvirksomheder, de ikke kendte lokalt i forvejen, og 68 % skaber forbindelse mellem forskellige kunstgenrer lokalt (se Bilag 1). Lokale aktører ”henter kunstnere ind udefra”, og der bidrages på tværs af kommuner, regioner og landegrænser. Vi ser også, at kunstprojekterne bringer amatører og professionelle kunstnere sammen lokalt, hvilket skaber både kompetenceudvikling, læring og kunstneriske løft.

Går vi i dybden med samarbejdet med lokale kræfter udenfor kunstmiljøerne, ser vi også, at fondene faciliterer samarbejde mellem aktører på kunstområdet og en meget bred vifte af lokale aktører på tværs af forskellige områder. De hyppigste samarbejdspartnere udenfor kunstområdet er dagtilbud, skoler og uddannelsesinstitutioner, kommuner og frivillige organisationer (se figur 26).

Hyppigste samarbejdspartnere uden for kunstområdet

Figur 26. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Den dybdegående analyse viser også, at fondenes støtte fungerer som et kunstnerisk kvalitetsstempel med stor signalværdi, der går videre end den økonomiske hjælp. Anerkendelsen mobiliserer lokalt engagement og handlekraft og skaber opmærksomhed i nationalt perspektiv. Fondenes eksistens signalerer, at kunsten i de danske regioner har værdi og fortjener professionel anerkendelse. Dette er meget værdifuldt for fx eksperimenterende kunstprojekter, unge kunstnere og lokalsamfund.

Ansøgningsvilkår

I det følgende vil vi gå i dybden med, hvad ansøgerne og tilskudsmodtagerne har fortalt om ansøgningsprocessen og det at være tilskudsmodtager ved fondene. Dette for at give et dybdegående og nuanceret billede af de udfordringer og barrierer, som er blevet beskrevet i de afholdte interviews, i forhold til at gennemføre projekter under de Regionale Kunstfonde. Inden vi tager fat på analyseresultaterne, vil vi kort introducere ansøgningskriterierne.

Ansøgningskriterier

For senere at kunne holde interviewpersonernes erfaringer og forbedringsforslag op imod fondenes ansøgningskrav har vi oplistet kravene, som de er beskrevet på hjemmesiden (Kulturstyrelsen, 2025). Øernes Kunstfond anvender præcis de samme krav og kriterier.

Ansøgergrupper

Her fremgår det, at ansøger kan være en kommune, kulturinstitution, forening, netværk, almene organisationer eller juridiske personer med tilknytning til kunstområdet, fx kunstnergrupper.

Ansøger kan repræsentere flere parter, der ansøger sammen, eller fx en kommune eller anden offentlig instans, som ansøger med det formål at skabe rammer for kunstmiljøer.

Der er tre obligatoriske krav, som alle ansøgninger skal opfylde:

Tværfaglige/tværkunstneriske partnerskaber med lokal forankring

Projektet skal fremme tværfaglige og/eller tværkunstneriske partnerskaber med lokal forankring. Det skal klart beskrives, hvad projektet tilfører områdets lokale kunst- og kulturtilbud, og/eller hvordan projektet bidrager til udvikling af områdets lokale kunst- og kulturtilbud.

Lokal medfinansiering

Projektet skal have lokal medfinansiering, som skal dokumenteres med konkrete beløb i ansøgningsskemaets budget.

Minimumsbeløb

Det ansøgte beløb skal minimum udgøre 50.000 kr.

De øvrige kriterier indgår i en samlet vurdering af ansøgningerne. På næste side gengives de direkte fra Den Jyske Kunstfonds website.

I vurderingen af projektets samarbejder lægger udvalget vægt på:

- *At ansøger tager aktivt del i et lokalt kunstmiljø*
- *Hvordan projektet kan være til fordel for borgere, der i dag har langt til lokale kunst- og kulturtilbud*

Kunstnerisk kvalitet

Ansøger skal beskrive projektets potentiale til at skabe kunstnerisk kvalitet for og med borgere eller det lokale kunstmiljø.

I vurderingen af kunstnerisk kvalitet lægger udvalget vægt på:

- *At ansøger konkret og præcist i tekst kan beskrive det projekt, der søges støtte til: Hvad kommer et involveret publikum til at opleve?*
- *Hvilken dialog skaber projektet? Her vurderes fx, om projektet skaber dialog med modtageren og når ud med væsentlighed, relevans, fortælling og/eller budskab*
- *Kvaliteten af projektets kunstneriske ambitioner, potentiale og/eller idé. Bestyrelsen vurderer her fx projektets relation til en specifik situation, et specifikt emne med videre*

Nytænkende

Ansøger skal beskrive, på hvilken måde projektet er nytænkende.

I vurderingen af om projektet er nytænkende, lægger udvalget vægt på:

- *Om projektet griber aktiviteter an på nye måder for at nå lokale borgere og/eller målgrupper, der ikke er i berøring med kunst så ofte. Her vurderer bestyrelsen fx projektets originalitet og koncept*
- *Om projekts idé er modig og repræsenterer nye perspektiver og/eller nye koncepter i relation til ansøger selv, projektets samarbejder, målgrupper og/eller stedbundne placering*

Økonomisk bæredygtigt

Ansøger skal beskrive, hvordan projektet er økonomisk bæredygtigt på kort eller længere sigt.

I vurderingen af, om projektet er økonomisk bæredygtigt, lægger udvalget vægt på:

- *At ansøger anskueliggør, at målene i projektet er realiserbare inden for det fremsatte budget og projektets mål*

Det er ikke en forudsætning for at opnå støtte, at det ansøgte projekt ligger højt på alle punkter, men det er afgørende, at projektet ligger højt på flere af punkterne.

Desuden er der krav om følgende:

- Det er et krav, at der er lokal medfinansiering i projektet, for at få tilskud fra fonden
- Det kan fx være kommuner, lokale fonde, lokale samarbejdspartnere, der stiller ressourcer til rådighed
- Værdien skal fremgå af budgettet

Bestyrelsen tilstræber, at der er geografisk spredning i det samlede støttefelt, så støtten når geografisk bredt ud i Den Jyske Kunstfonds støtteområde.

([Kulturstyrelsen, 2025](#))

Kilde: Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside

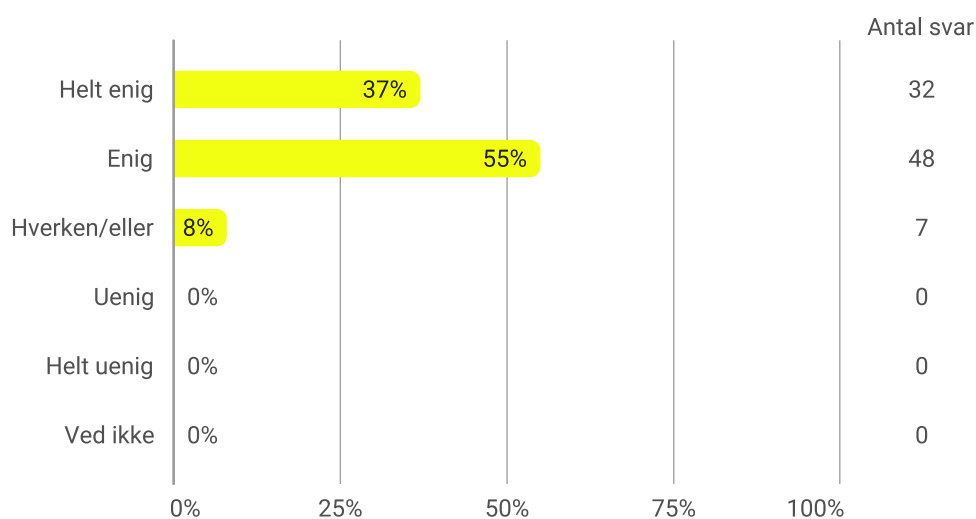
Som det fremgår i kommissorium for fondene, støtter fondene enten opstart af nye samarbejder eller videreudvikling af kunstvirksomheder med henblik på fortsat økonomisk bæredygtighed. Der er særligt fokus på inddragelse af og samarbejde med målgrupperne, idet kunsten gerne skal fungere som kunst "med" og ikke kun "for" borgerne ([Kulturministeriet, 2022](#)).

Klare og forståelige ansøgningskriterier

I både interviews og spørgeskemaet har respondenterne mulighed for at komme med forslag til forbedringer i forhold til ansøgningsprocessen og fortælle om, hvilke barrierer de har oplevet undervejs i forhold til at realisere projekter indenfor fondenes rammer og vilkår i projektets tilblivelsesperiode.

Evalueringen viser bred tilfredshed med kriteriernes klarhed. 92 % er enige i dette i spørgeskemaundersøgelsen. Se figur 27 på næste side.

Ansøgningskriterierne var klare og forståelige:

Figur 27. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Definér samarbejdspartner

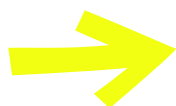
Der identificeres dog også nogle udfordringer, som primært handler om tilgængelighed og kommunikation med fondene, som er yderligere behandlet i nedenstående gennemgang.

Det fremgår i respondenternes svar i spørgeskemaundersøgelsen, at de er usikre på, hvad der menes med samarbejdspartnere. Selvom der både er kritik af og accept af samarbejdskravet blandt ansøgerne, er der bred enighed om, at kriterierne på det område bør beskrives tydeligere.

Det er angivet i ansøgningskemaet og i kriterierne fra fondenes side, at det at indgå samarbejde med lokale partnere er et obligatorisk krav. Ansøgningerne skal beskrive partnerens profil, deres konkrete bidrag og rolle i projektet, ligesom der er krav om lokal medfinansiering. Det fremgår, at samarbejdspartnere kan være kommuner, kunstvirksomheder, kultur- og kunstinstitutioner, lokale fonde, foreninger og andre lokale aktører. Samarbejdspartnerne kan bidrage med økonomisk støtte, fx fra fond eller kommune, eller ressourcebidrag i form af medarbejdere, lokaler med videre (Kulturstyrelsen, 2025).

Sidst i spørgeskemaundersøgelsen kan respondenterne skrive konkrete forslag til, hvordan fon-

dene bedre kan støtte kunstmiljøudvikling udenfor Storkøbenhavn. Her fremgår det seks gange, at fondene enten er for fokuseret på erhvervslivet, at kravene til samarbejde med erhvervslivet skal fjernes, eller at kriterierne skal bredes mere ud for samarbejdspartnere. Her er en tilskudsmodtager, som synes, at det skal foldes mere ud, hvad en samarbejdspartner kan være, sådan at også fx hospitaler og sygehusvæsen er en del af beskrivelsen af mulige samarbejdspartnere:

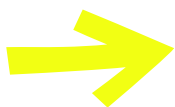
”Bred jeres kriterier mere ud, så vi kan afprøve nye samarbejder, som måske ikke er ’indenfor skiven’, på en måde, hvor I breder ud, sådan at de lokale aktører er mere bredt tænkt. Man kan som ansøger være i tvivl, om en samarbejdspartner er ’rigtig’ ift. jeres kriterier omkring samarbejde med erhvervslivet. Erhverv er jo mange ting. Vi skal samarbejde med Ringsted Sygehus i 2026 fx. Det er en vigtig aktør ift. det lokale erhvervsliv med 600 ansatte primært i it, men er det erhvervsliv i jeres optik, eller er det sundhed, kultur, sundhed?”

Galleriejer

Flere respondenter opfatter det sådan, at samarbejde med erhvervslivet specifikt er et obligatorisk krav. En gennemgang af kriterierne og ansøgningskemaet viser imidlertid, at eksemplerne på samarbejdspartnere primært nævner kommuner, foreninger, kunstvirksomheder og kulturinstitutioner. Dette indikerer en generel misforståelse af, hvilke typer samarbejdspartnere fondene prioriterer, blandt ansøgere og tilskudsmodtagere.

Feedback og vejledning, ja tak!

Det kommer også frem i både flere af de afholdte interviews med ansøgere og i spørgeskemaundersøgelsens sidste del, hvor respondenterne kan komme med forslag til forbedringer, at man gerne vil høre mere konkret fra fondene om, hvordan ens ansøgning vurderes, og hvorfor man har fået afslag. Et forslag er i den sammenhæng, at afslag begrundes mere transparent og tydeligt, sådan at man kan forstå begrundelsen bedre og evt. klæde sig selv på til den næste ansøgningsrunde. Se næste side.

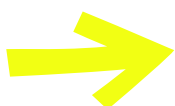

”Især hvis man satser på et stort projekt, som man gerne vil udvikle og samarbejde omkring med fondene, så er det godt at vide, hvordan man gør sin ansøgning skarp og imødekommer kravene (...). Der er nogle fonde, som er helt transparente, hvor de offentliggør, hvordan de vurderer og giver point, og hvordan den enkelte ansøgning så blev vurderet (...). Et transparent vurderingssystem, det kunne være godt.”

Leder af musikprojekt

Andre respondenter nævner en tilgang med en ”totrinsansøgningsprocedure”, hvor man får feedback, så sekretariatsfunktionen udvides til også at kunne vejlede ansøgere noget mere.

Det handler også for respondenterne om vejledning i, hvordan man videreudvikler sit projekt, dvs. at få feedback, når man er nået igennem projektet og kan fremvise værket eller en fx udstilling:

”Det giver mening at komme ud og se, for dem fra fonden, for det handler om noget meget konkret, altså hvad er det så, der er blevet skabt (...), hvad er der kommet ud af det her (...).”

Leder af en tværkunstnerisk festival

Mange af tilskudsmodtagerne er stolte af arbejdet. De har samarbejdet med aktører, de måske ikke kendte før, og der kan i kraft af de mobiliserede kræfter været kommet mere ud af det, end ansøgerne faktisk i udgangspunktet selv havde forventet. Meget af arbejdet har haft karakter af at afprøve noget nyt, og feedback er i den sammenhæng også at opnå synlighed overfor og anerkendelse fra fondenes bestyrelsesmedlemmer, fx fra samme lokalområde.

En krævende proces

Spørgeskemaer og interviews peger på en udfordring ved kunstprojekterne. De tværkunstneriske samarbejder og samarbejdet med aktører udenfor kunstmiljøerne kræver omfattende projektledelse. Denne ledelsesopgave er væsentlig større end ved projekter med mindre fokus på samarbejde og det tværkunstneriske og tværfaglige:

”Der synes jeg nok, at fondene da selvfølgelig er forholdsvis omstændige, men altså til gengæld, så er de også meget specifikke på det, de beder om, altså de kriterier, de vil have. Men det tager lang tid at lave ansøgningen (...).”

Leder af musikprojekt

I interviews med tilskudsmodtagerne fremgår det, at det fx kan være en udfordring at holde styr på en sammensat projektøkonomi af både betalt og frivillig arbejdskraft, eller at der kan være usikkerhed forbundet med det samarbejde, man har indgået med en institution eller kunstner, man ikke kender så godt.

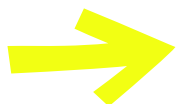
Kunstprojekterne får tilskudsmodtagerne til at være opmærksomme på, hvordan man opbygger gode samarbejdsrelationer. Som en kurator i et kunstprojekt forklarer her:

”Man får lov til at prøve noget af, hvor man får lov til at komme ud på ukendt grund. Nu var vores kunstner også virkelig god til at tale med mennesker og havde respekt for de rammer, der var. Så det var jo et tillidsspørgsmål. Kunne vi stå bag og være med til at bane vejen for det her? Det kunne vi så godt.”

Museumsinspektør ved kunstmuseum

Projekt- og ressourcestyring fremhæves også som mere kompleks i de meget eksperimentelle og tværgående kunstneriske projekter:

”Det var jo i virkeligheden et kæmpe projekt, vi lavede, og det kunne have været meget større i kunsternes optik (...). Men der er en økonomi, som skal bære det, og noget praktisk, som skal hænge sammen.”

Museumsinspektør ved kunstmuseum

Det er ikke kun ressourcestyring og projektledelse, der fortælleres om som udfordrende, det er også selve forarbejdet med at indgå samarbejdsaftaler med partnerne, som kræver en særlig indsats op til ansøgningsfristen, og som bliver en vigtig planlægningsfase, inden projektet er i gang og man har fået midlerne tildelt – især hvis man ikke har prøvet det før, fortæller mange af respondenterne.

Som denne respondent fortæller:

”Især på det der samarbejdsområde, fordi mange faktisk har svært ved at forstå det arbejde, som ligger, før man går i gang, det kunne man godt bruge nogle råd til, hvis ikke man har prøvet det før (...).

Leder af musikprojekt

Fonden virker hemmelig

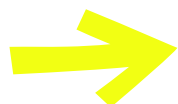
Flere respondenter fortæller også, at de synes, fonden er ”usynlig”, lidt ”hemmelig”, eller at den ”virker anonym”. Dette fremgår fire gange i respondenternes forslag til forbedringer til fondene:

”Øg synlighedsindsatsen af fondens eksistens. Det var en tilfældighed, at vi fik øje på Øernes Kunstfond – der er ingen af dem, vi har talt med, der kender fonden.”

Formand for kunstforening

Eller denne respondent:

”Kriterierne for at opnå støtte kunne med fordel gøres klarere. Fondene forekommer temmelig ’hemmelige’ – det er svært at finde dem.”

Kontaktperson ved scenekunstprojekt

Det skal bemærkes, at der er gjort et stort stykke arbejde med at synliggøre fondene i løbet af 2025, som beskrevet i kapitlet ”Geografisk balance”, s. 39, og alligevel kommer synspunkterne her frem om manglende synlighed i respondenternes svar, tilsyneladende efter at fondenes synlighedsindsats har været afviklet.

Ansøgningsfristen

I dette afsnit går vi i dybden med ansøgningsfristen, som mange respondenter og interviewpersoner samt fondenes bestyrelser erfarer kunne ligge med bedre timing på året.

I perioden 2022-2025 har fondene opereret med én årlig ansøgningsfrist i begyndelsen af september. Udfordringen ligger i, at ansøgningerne forudsætter etablering af samarbejdsaftaler og

indhentning af dokumenterede tilsagn – et arbejde, der må foregå i juli og august, hvor mange relevante aktører er fraværende på grund af sommerferie. Der er således et mismatch mellem ansøgningskravene og samarbejdspartners tilgængelighed.

Bestyrelsen peger ligeledes på fordele ved at flytte ansøgningsfristen til foråret. En frist placeret lige efter sommerferien vanskeliggør muligheden for at gennemføre oplysningskampagner og markedsføring i perioden op til ansøgningsdeadline på grund af sommerferietid.

Nogle respondenter foreslår i det semistrukturerede interview, at flere ansøgningsfrister om året også kunne være en løsning og en måde at skabe større fleksibilitet for ansøgerne.

Gengangere og længerevarende støtte

I dette afsnit redegør vi mere dybdegående for tallene på området for gengangere blandt tilskudsmodtagerne.

For førstegangsansøgere er en førstegangsbevilling med en tidsramme på et år en god løsning, da det kan være svært at indgå helt nye samarbejder med en længere tidshorisont, da disse samarbejder handler om at etablere tillidsfulde relationer. Dog kommer det op i flere besvarelser, at tilskudsmodtagerne, som har modtaget støtte flere gange, ser en klar fordel i flerårige bevillinger, da det ville give større kontinuitet og arbejdsro fremfor at risikere udsving i støtten. I 4 af de 12 interviews fremgår dette, og i spørgeskemaundersøgelsen fremgår det i 9 uddybende svar omkring forbedringsmuligheder for fondene.

Som det fremgår af figur 28, har 72 % fået ét tilsagn, dvs. at 149 ansøgere har modtaget bevilling én gang i den fireårige periode, denne evaluering omfatter. Dette udgør størstedelen af tilskudsmodtagerne. I alt 28 % har modtaget gentagne tilsagn, dvs. at 59 ansøgere har modtaget bevilling to eller flere gange i perioden 2022-2025. Figur 28 er alene en opgørelse af gengangere i form af ansøgere, der flere gange har fået tilsagn. Se næste side.

Gengangerprojekterne falder i to hovedkategorier: (1) geografisk udbredelse, hvor samme kunstprojekt gennemføres i en ny del af landet, og (2) tematisk videreudvikling, hvor tidligere støttede projekter forfølger nye elementer indenfor fondens kriterier – fx udvidet borgerinddragelse, fordybelse af tværkunstnerisk praksis eller adgang til nye målgrupper.

Et eksempel på den første type er en folkemusikindsats, Jysk Guld, som i første projekt dokumenterede den jyske folkemusiktradition, skabte og formidlede koncerter og gentog det samme under titlen Øernes Guld i anden geografi det efterfølgende år.

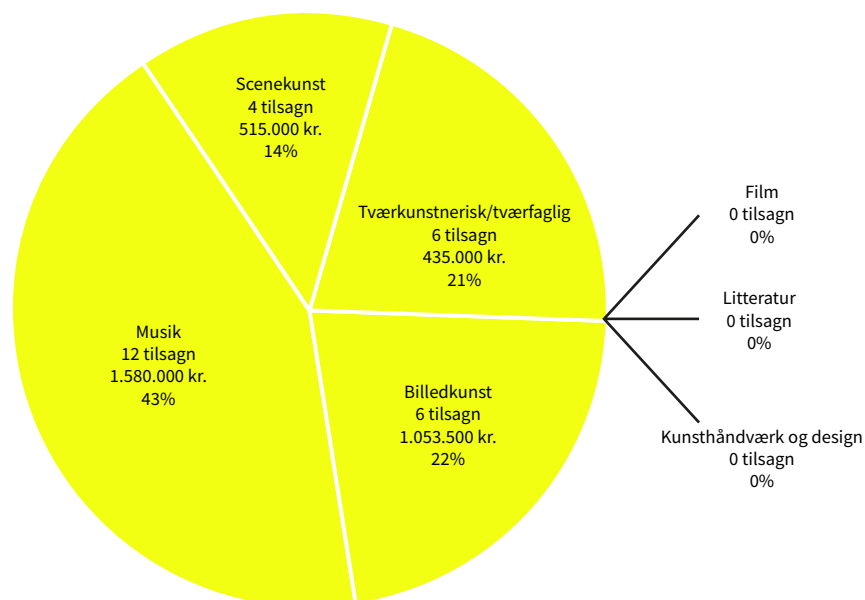
En anden genganger i ansøgningsmaterialet, som repræsenterer den anden type, er Thisted Alive-festivalen, som har søgt flere gange for at udvide deres festivalprogram med et tværkunstnerisk program, som udvikles med en stærkere lokal profil. Se figur 28 og figur 29 på næste side.

Tilsagnsmodtagere fordelt på enkelte og gangtagne tilsagn. 2022-2025

Figur 28. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Samlet antal tilsagn bevilget til same kunstprojekt 2 gange, fordelt på kunstområder (inkluderet samlet tilsagnsbeløb og procentvis andel af kategoriens totalfordeling)

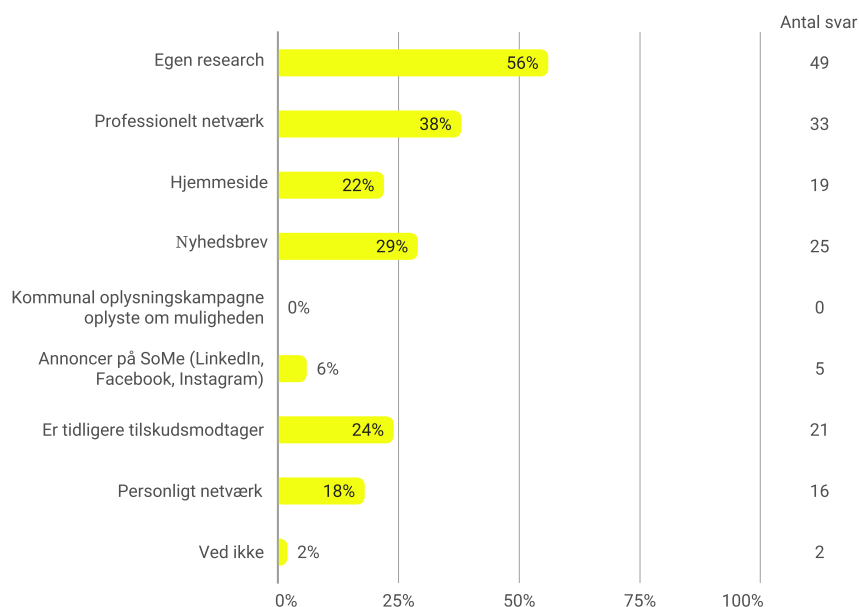
Figur 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Fordelen ved gengangerprojekterne er, at ansøgerne har lært ansøgningsprocessen at kende, og at de kender fondens kriterier i forvejen. De har erfaring med tværfagligt samarbejde og har allerede opbygget lokale samarbejder, og alt dette bidrager til en høj sandsynlighed for gennemførelse af deres projekter. Ulemperne på et mere overordnet niveau er, at gengangerne kan komme til at fylde i støttefeltet, så der er mindre plads til nye kræfter, hvis ikke der holdes øje med fordelingen.

Vi kan også se, at fonden kendetegnes som ”hemmelig”, og der er også refleksioner i respondenternes svar, som indikerer en tvivl om, hvorvidt der sker en geografisk koncentration omkring tidligere støttede miljøer.

Når vi ser på, hvordan det fordeler sig i, forhold til hvor tilskudsmodtagerne selv oplyser, de har fundet frem til fondene, så fremgår det, at ansøgerne er blevet bekendte med fondene primært gennem egen research, hjemmesider og nyhedsbrev (se figur 30). Professionelle og personlige netværk er i mindre grad repræsenteret, hvilket er et godt tegn i forhold til effekten af de bredt dækkende oplysningskampagner, som de Regionale Kunstfonde har udført igennem årene.

”Her kan du oplyse, hvordan du hørte om eller faldt over muligheden for at søge puljen:”

Figur 30. Kilde: spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle tilskudsmodtagere 2022-2024

Det er som tidligere nævnt et bemærkelsesværdigt fund, at ingen af spørgeskemaundersøgelsens deltagere tilsyneladende har hørt om fonden igennem kommunikationskanaler styret af kommuner. Dette er et område, som muligvis kan styrkes, for at nå de offentligt støttede kulturinstitutioner samt de mere frivillige og foreningsbaserede aktører.

Konklusion om ansøgningsvilkår

Generelt er kriterier tydelige og klare for tilskudsmodtagerne, men definitionen af samarbejdspartnere er uklar for mange. Mange ansøgere misforstår kriterierne som krav om erhvervssamarbejde, selvom kommuner, foreninger og kulturinstitutioner også gælder. Feedback og vejledning efterlyses også. Ansøgere ønsker transparente vurderingskriterier med pointsystemer, begrundede afslag og mulighed for rådgivning før ansøgning – særligt ved komplekse projekter med mange bidragsydere.

Forventningsafstemning med ukendte partnere, ressourcestyring og tillidsopbygning kræver tid og kompetencer, som ikke alle besidder i samme grad. Ansøgningsfristen i september matcher dårligt med kulturektorens rytme, og sommerferie og festivalaktiviteter gør august-september uhensigtsmæssig for at samle nye samarbejdspartnere i ens netværk og opstarte nye projekter. Samtidig opleves fonden fortsat som relativt ”usynlig” på trods af synliggørelsesindsatser i 2023 og 2025.

Vi ser også, at mange i spørgeskemaundersøgelsen og i interviews fortæller, at den tværkunstneriske karakter og de komplekse partnerskaber gør ansøgningsprocessen krævende, særligt for førstegangsansøgere uden erfaring med budgetlægning og afrapportering.

Samlet SWOT-konklusion

Efter en evaluering af fondenes virke 2022-2025 gennem tre analytiske perspektiver – geografisk balance, ansøgningsproces samt lokal forankring og samarbejde – samler denne sidste SWOT-analyse evalueringens hovedkonklusioner og centrale anbefalinger i en kort opsummering.

Analysen viser overordnet, at fondene opfylder deres formål med at skabe geografisk balance i kulturtilbud udenfor hovedstaden og at støtte kunstprojekter med fokus på lokal forankring og samarbejde, men at konkrete justeringer også kan styrke deres effekt i en ny funktionsperiode.

Vi fokuserer på de overordnede mønstre og konsekvenser og forsøger at komme med bud på handlemuligheder i form af overordnede anbefalinger i afsnittet med titlen "Muligheder".

Styrker

Stærk ramme for at uddele midler udenfor Region Hovedstaden: Den geografiske fordelingsramme er en central styrke, og fondene opfylder deres hovedformål om at uddele tilskud til kunstprojekter udenfor Region Hovedstaden.

Fondene har formået at uddele de allokerede midler, så størstedelen er gået til projekter udenfor landets storbyer Odense, Aarhus og Aalborg.

Det geografiske fokus, hvor intentionen har været at nå ud til målgrupper, som har langt til kunst- og kulturtilbud, har betydet mere kunst og kultur i områder, hvor borgere ofte kan have langt til sådanne tilbud.

I den fireårige periode er fondene nået ud til i alt 82 % af de kommuner, som fondene er rettet mod.

Krav om kunstnerisk kvalitet og stærkt lokalt initiativ: Vi ser også, at fondene har en klar styrke i det dobbelte krav om både lokale samarbejdspartnere og kunstnerisk kvalitet, som fungerer som produktive benspænd i kunstprojekterne og som krav, der styrker både kunstnerisk kvalitet og lokalt engagement og initiativ. Det medvirker til, at kunstnerprojekter forankres lokalt, eller at lokale projekter får tilført kunstnerisk kvalitet ind i deres kunstprojekter. Det er også en tydelig styrke ved fondene, at de styrker de lokale kunstmiljøer ved at facilitere samarbejde igennem kunstprojekterne mellem lokale og udefrakommende kunstnere samt mellem professionelle og amatører. Dette betyder i mange projektsammenhænge kompetenceudvikling, læring og kunstnerisk løft i lokalområderne.

Samtidig ser vi også en betydelig anerkendelse blive italesat hos tilskudsmodtagerne af kunst udenfor hovedstaden igennem bevillingerne. Fondene har stor betydning som kunstnerisk kvalitetsstempel med stor signalværdi. Anerkendelsen mobiliserer lokalt engagement og kan medvirke til at skabe national opmærksomhed.

Stærke ansøgningskriterier: Fondenes ansøgningskriterier udviser flere styrker. De klare minimumskrav og krav om medfinansiering og partnerskabsbeskrivelser skaber en tydelig ramme for ansøgere. Kravet om værdisættelse i budgettet sikrer gennemsigthed i projekternes økonomi. Partnerskabsmulighederne er fleksibelt tænkt med en bred vifte af acceptable samarbejdspartnere, herunder kommuner, kunstvirksomheder, kulturinstitutioner, foreninger og lokale aktører. Fondene accepterer både økonomiske bidrag og ressourcebidrag (in-kind) som medfinansiering, hvilket øger mulighederne for at samarbejde med forskellige partnere.

Kriterierne muliggør også både opstart af nye samarbejder og videreudvikling af eksisterende partnerskaber. Derudover tillader kriteriebeskrivelserne mange forskellige kunstprojekter, hvilket muliggør tværkunstneriske projekter og skaber rum for nytænkning og stor variation i kunstprojekterne.

Svagheder

Fravær af kommuner: Vi ser det som en svaghed, at nogle af kulturmiljøerne fra i alt fem kommuner i løbet af den fireårige periode ikke ser ud til selvstændigt at have indsendt ansøgninger, og vi antager derfor, at fondene i disse områder af flere årsager står svagt.

Uklare definitioner af borgere med langt til kulturtilbud: En bagvedliggende antagelse i fondens bærende idé er, at borgere, som bor langt væk fra storbyer og hovedstaden, ofte har længere til kunst og kultur og/eller ikke så ofte møder kunsten og kulturen. Denne antagelse kunne med fordel underbygges med systematisk viden om den faktiske kulturelle infrastruktur og tilgængelighed rundt om i landet.

En stærkere definition af ”borgere med langt til kulturtilbud” – der kombinerer geografiske, infrastrukturelle og socioøkonomiske parametre – kan også hjælpe fondene med mere præcist at identificere, hvor behovet er størst. Dette kunne fx inddrage data om antal kulturinstitutioner pr. indbygger, afstand til nærmeste professionelle kulturtilbud, transportmuligheder samt kommunernes kulturbudgetter. Med en sådan evidensbaseret målgruppedefinition kan fondene styrke deres evne til at nå deres kernemålgruppe og sikre, at midlerne går til de områder og borgere med reelt begrænset kulturtilbud.

Vi kan også se, at den stærkere definition af ”borgere med langt til kulturtilbud” kan være en fordel. Den kan bruges i vurderingen af projekterne, i forhold til hvordan de arbejder med og når deres målgrupper.

Uklare beskrivelser af samarbejdspartnere: Beskrivelserne af samarbejdspartnere opfattes som uklare, hvilket fører til misforståelser – fx at erhvervssamarbejde er et obligatorisk krav.

Udfordrende ansøgningsproces: Vi har i interviews og spørgeskemaundersøgelserne kunnet se, at der er forskel på ansøgers kapacitet til at navigere i ansøgningsprocessen, og denne forskellighed kan hænge sammen med, hvilke type projektorganisering der er tale om. De administrative kræfter kan være begrænsede i kunstprojekter, som har kunstnere og lokalforeninger eller kunst- og kulturforeninger som ansvarsbærende, mens større kunstvirksomheder står bedre på det område.

Vejledning og feedback: Afslagsbegrundelserne opfattes også som sparsomme for ansøgere, der ønsker konkret grundlag for forbedringer. Opstartsprocessen fremstår som krævende med komplekse samarbejdsrelationer, der for nogle ansøgere tager lang tid at etablere. Den sammensatte projektøkonomi med både betalt og frivillig arbejdskraft er vanskelig at styre, særligt for uerfarne ansøgere som foreningsfrivillige. Disse forhold nævnes som grunde til, at ansøgere gerne vil have mere hjælp og vejledning til at udforme ansøgninger, udvikle og gennemføre projekter i de Regionale Kunstfondes regi.

Ansøgningsfristen efter sommerferien er også under luppen både hos bestyrelsen og tilskudsmodtagerne, og det beskrives, at den giver for kort tid til at modne partnerskaber.

Fonde uden ansigt: Endelig opfattes fondene af mange som ”hemmelige”, ”usynlige” eller ”anonyme” til trods for synliggørelsesarbejde fra fondenes side.

Manglende geografisk registrering: En sidste svaghed, som vi ser angående ansøgnings- og vurderingsproces, er, at fondenes reelle geografiske rækkevidde ikke dokumenteres tilstrækkeligt i indstillingslisterne. Dette betyder, at fondenes styrke på området for geografisk rækkevidde ikke bliver synliggjort tilstrækkeligt.

Muligheder

Inkluder flere kommuner på Sjælland: Med fordel kan der inkluderes flere kommuner. Den nuværende Region Hovedstadens kommuner såsom oplandskommunerne Halsnæs og Gribskov kunne opnå samme status som Bornholm og inkluderes i Øernes Kunstfond.

Bredere kunstfaglig vinkel: Vi har også set, at nogle kunstområder godt kunne være bedre repræsenteret i antallet af kunstprojekter, som opnår tilskud. En bredere kunstfaglig vinkel, hvor der målrettes mod miljøer indenfor film, kunsthåndværk og litteratur, kan implicit skabe en endnu bredere geografisk rækkevidde.

Dokumentér geografisk udbredelse af tilskud: I vores rapport har vi dokumenteret, at registreringen af den lokale forankring i mange kunstprojekter har været mangelfuld, hvilket er ærgerligt, fordi fondene er meget stærke på dette område. For at synliggøre denne styrke endnu bedre anbefales det at præcisere i ansøgningsprocessen, at ansøgere skal angive alle kommuner, hvor der afholdes aktiviteter. Dette vil styrke beslutningsgrundlaget og dokumentere fondenes reelle geografiske udbredelse mere detaljeret.

Opmærksomhed på forskellige ansøgertyper: I forhold til at styrke ansøgningsprocessen for ansøgerne kan udvidede beskrivelser på området for samarbejdspartnere og projektorganiseringer gøre det mere konkret, hvordan fondene støtter mange forskellige typer af ansøgere og projekter, og måske også gøre det tydeligt, at man ikke nødvendigvis selv bør være en kulturaktør. Lokale erhvervsforeninger, turistforeninger eller andre typer af samråd kan søge – derved kan udbredelse og forankring af fondene også styrkes på sigt.

Fortsæt med udbredelse af kendskab: Proaktiv outreach til potentielle ansøgere i områder, hvor der ikke er kommet ansøgninger fra, kan være en mulighed, ligesom dialog- og feedbackbesøg hos tilskudsmodtagere kan udbrede viden og kendskab samt være med til at udvikle projekterne. Telefonisk vejledning og generel fysisk tilstedeværelse, når projekter sættes i søen i form af forestillinger, udstillinger eller deslige, kan udbrede viden og synlighed for fondene regionalt.

Trusler

Nedlæggelsen af kulturregionerne: Nedlæggelsen af kulturregionerne med deres regionale kulturaftalemidler betyder færre muligheder for medfinansiering og opnåelse af bæredygtig videreførelse af projekterne. De samarbejds- og koordinerende funktioner, som kulturregionerne har sørget for, vil forsvinde, medmindre lignende initiativer opstår. Effekten af samarbejds- og koordinerende funktioner i forhold til netop de Regionale Kunstfondes projekter har vi ikke undersøgt her, men vi antager, at de har haft en effekt, og at nedlæggelsen således vil svække fondenes initieringskraft og mulighed for at skabe varige lokale forandringer.

Nyt regionslandskab: Region Østjylland formes med ikrafttrædelse i januar 2027. Særligt Øernes Kunstfond bør tage højde for dette og tilrettelægge en ny og passende geografi, som medtager alle de egne og kommuner, som kunne have behov for fondenes støtte. En ny regional geografi vil medvirke til, at de Regionale Kunstfonde ikke fremgår kun i ansøgeres, men også i den almene borgers optik som forståelige og strukturelt baserede ordninger, som er iværksat på baggrund af beslutninger med udgangspunkt i de eksisterende forhold. Udelades kommuner, som gerne vil være med, og som har argumenter for at kunne være med, kan det føre til kritik af fondene.

Ansøgere med forspring: Vi kan se, at nogle ansøgere har et forspring i forhold til andre, dette er professionelle kunstnere og institutioner, mens mere frivilligt baserede og mindre erfarne ansøgere kan fravælge at søge på grund af det omfattende forberedende arbejde. Fondene kan med fordel være opmærksomme på dette: Det risikeres, at fondene mister potentielle iværksættere og kunstnere allerede i opstartsfasen og derved mulighed for stærk lokal forankring. Der er også risiko for, at områder med de færreste kunst- og kulturtilbud bliver ekskluderet, fordi ressourcerne til ansøgningsarbejdet er begrænsede, fx i dele af Danmark, hvor det lokale kulturliv mere end andre steder varetages af foreninger og frivilliges indsats.

Uddybet om metode

I dette afsnit går vi i dybden med vores metode og vores overvejelser omkring gyldigheden af vores data.

Som redegjort for i indledningen baseres evalueringen på følgende datakilder:

- En gennemgang af alle ansøgninger fra 2022 til 2025 via de indstillingslister, bestyrelserne har fået forelagt ifm. tilskudsbeslutninger. Denne datakilde giver bl.a. indsigt i beløbsstørrelser ansøgt, geografisk fordeling og tilskud/afslag, kunstområder m.m.
- En spørgeskemaundersøgelse med alle tilskudsmodtagere som interviewpersoner. Interviewpersonerne er blevet udvalgt, fordi de har været kontaktpersoner på ansøgninger for kunstprojekter, som har modtaget tilskud fra fondene i perioden 2022 til og med 2024.

Dette giver en respondentgruppe på 144, der fik tilskud i perioden 2022-2024. 87 besvarede undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 60 %. Spørgeskemaet belyste ansøgernes erfaringer med fondens proces, projekternes lokale samarbejder, effekt på kunstmiljøer samt økonomisk og organisatorisk bæredygtighed. Spørgeskemaundersøgelsen findes vedlagt denne evalueringsrapport som bilag med uddybende data (Bilag 1).

- Analysen er derudover baseret på 12 kvalitative interviews med udgangspunkt i en semistruktureret interviewguide og foretaget via onlinemøder i oktober/november 2025.

De interviewede er iblandt kontaktpersonerne på de projekter, som har modtaget tilskud, som har udfyldt spørgeskemaet, og som har sagt ja til at deltage i et efterfølgende interview. De har enten baggrund som kunstnere, kulturformidlere, museumsfaglige eller andre typer af baggrunde, og de kan også arbejde frivilligt for en bred vifte af kultur- eller beboerforeninger. De kan være selvstændige, statsligt og offentligt ansatte og har mange forskellige professionstitler.

De er udvalgt via spørgeskemaundersøgelsen med henblik på at opnå spredning i data i forhold til nuancer i erfaringer med og perspektiver på fondene og er udvalgt for at opnå spredning på kunstområde, type af ansøgere samt spredning i geografien.

- Udover de 12 interviews er der også foretaget 2 gruppeinterviews med bestyrelserne for Øernes Kunstfond og Den Jyske Kunstfond.

Her har formålet været at undersøge, hvilke oplevede udfordringer der kan have været med at tildele midler igennem fondene, og hvilke justeringer og forbedringstiltag bestyrelsesmedlemmerne muligvis kan have forslag til for en eventuelt ny funktionsperiode for fondene.

Materiale fra spørgeskemaer og interviews behandles fortroligt og anvendes udelukkende til denne evaluering. Slots- og Kulturstyrelsen har leveret ansøgningsdata, indstillingslister og kontaktoplysninger på tilskudsmodtagere for perioden 2022-2025.

Spørgeskemaundersøgelsen og interviews omfatter kun ansøgere, der fik tilsagn, da evalueringen fokuserer på erfaringer med at realisere støttede projekter. Interviewpersoner er afgrænset til projekter bevilget før 1. september i årene 2022-2024, så projekterne var afsluttet ved dataindsamlingen. Projekter bevilget i efteråret 2025 indgår kun i de statistiske opgørelser over geografisk fordeling, bevilgede beløb og antal ansøgninger. Formålet med det semistrukturerede interview er at nuancere og perspektivere de svar, som er givet i spørgeskemaet.

I interviewguiden er der fokus på at spørge bredt ind til tilskudsmodtagerens erfaringer med fondene. Der spørges ind til bl.a. partnerskaber og samarbejder både i kunstmiljøet og mere bredt, projekternes betydning for både det lokale kunstmiljø og lokalområdet bredt forstået, arbejdet med at nå den specifikke målgruppe for projektet, bæredygtigheden i projekterne, processen og kontakten til fondene.

Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen indikerer en overvejende positiv vurdering af fondene blandt tilskudsmodtagerne, hvilket afspejles i gennemgående positive vurderinger på skalaer om kunstprojekternes effekt og betydning. Den høje svarprocent er usædvanlig. 65 % af deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen vil fx også gerne kontaktes efterfølgende til interview, hvilket også er et højt tal.

En potentiel metodisk overvejelse kunne være, hvorvidt responserne er præget af bias, at tilskudsmodtagere giver positivt farvede svar, fordi de fx kunne ønske at fremstå taknemmelige overfor fonden eller at gøre sig positivt bemærket, da de kan have ansøgt igen ved fonden.

Datagrundlaget peger dog i retning af en nuanceret og kritisk refleksion blandt interviewpersonerne: De kvalitative data indeholder substantielle forslag til forbedringer af ansøgningsprocedurer samt konstruktiv kritik af specifikke processer og kriterier. Denne kritiske dimension i materialet indikerer, at de positive evalueringer ikke alene kan forklares ved interviewpersonernes ønsker om at være i fortsat dialog med fonden og sætte sig i en god vidensposition, men måske i højere grad også afspejler en reel erfaring og oplevelse, kombineret med engagement i fondens videre udvikling.

I analysen anvender vi de Regionale Kunstfondes egne inddelinger og kategoriseringer fra det modtagne datamateriale. Vi har identificeret mindre usikkerheder i registreringerne vedrørende tværfaglighed og kunstnerisk retning. Ligeledes forekommer der variationer i registreringen af projekternes geografiske placering, idet tilsagnslisterne typisk angiver én hovedkommune, selvom projekterne i praksis kan være forankret i flere ofte nærliggende kommuner. På baggrund af vores samlede overblik over og kendskab til kunstprojekterne vurderer vi, at disse usikkerheder ikke er så gennemgående i datamaterialet, at de påvirker vores konklusioner.

Referencer

Danmarks Statistik (28.11.2025). Kommune-grupper, v1: 2018. Hentet fra Danmarks Statistik:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/kommunegrupper>

Finansministeriet (2025). Forslag til finanslov for finansåret 2026, § 21.
Hentet fra <https://www.oes-cs.dk/bevillingslove/FFL26a21.pdf>

Kulturministeriet (april 2022). Kommissorium for de Regionale Kunstfonde. Hentet fra Kommissorium for de Regionale Kunstfonde:
https://slks.dk/fileadmin/user_upload/SLKS/Tilskud/Regionale_kunsthonde/Kommissorium_for_Den_Jyske_Kunsthond_og_OErnes_Kunsthond_2022_-_2025.pdf

Kulturstyrelsen, Slots og- (2025). Den Jyske Kunstfond.
Hentet fra Sådan vurderes din ansøgning: <https://slks.dk/tilskud/stamside/tilskud/den-jyske-kunsthond>

Pagh-Schlegel, P. (12.12.2017). Regeringen etablerer to nye kunstfonde uden for hovedstaden.
Hentet fra Altinget. <https://www.alinget.dk/kultur/artikel/regeringen-etablerer-to-nye-kunsthonde-uden-for-hovedstaden>

Underbjerg, A.M. (15.10.2025). Land og by. Hentet fra Danmarks Statistik:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/land-og-by#Forklaringafkommunegrupper>

KULTURENS ANALYSEINSTITUT

Kulturens Analyseinstitut
(+45) 69 16 26 69
info@kulturanalyser.dk
Knudsvej 44 C,
4000 Roskilde, Denmark

